BUDAPEST, 1942. OKTÓBER 14. — II. ÉVFOLYAM 42. SZÁM.

Ára:
20
fillér

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

LEFEGYVERZI A HONVÉD
A VÖRÖSKATONÁT

Jánossy Endre felvétele

Nagy Emil szakaszvezető kiválóan megállta a helyét a Donmenti harcokban. Bátor magatartásáért megkapta a nagyezüst vitézségi érmet

Donmenti honvédőrszem állása.

(Szabó Kálmán százados harctéri rajza)

A légvédelmi gépágyú honvédeink kezében is a szovjet-tankok legveszedelmesebb ellensége

Szétlőtt szovjet-tankot vizsgálnak át honvédeink egy falu romjai között

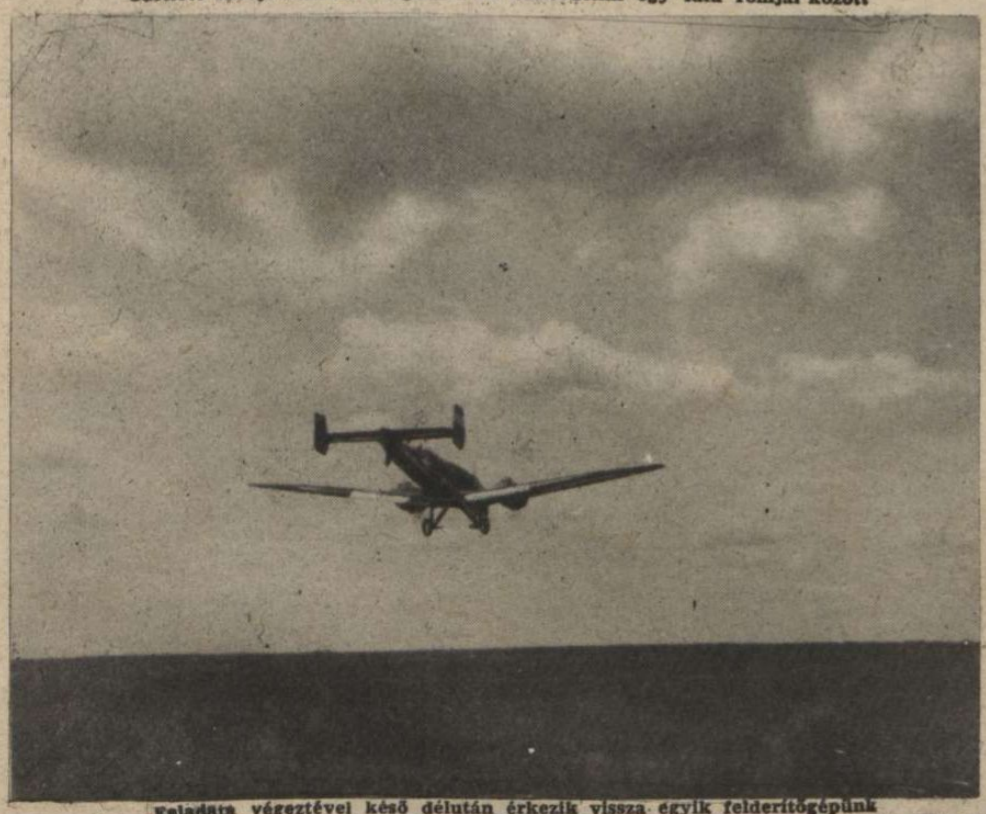

Feladata végeztével késő délután érkezik vissza egyik felderítőgépünk

HONVÉDEINK

Katonai kitüntetések

A Magyar Bronz Érdemérmet a hadiszalagon: Szedlacsek István honvédnek, Bruder Ferenc honvédnek, Grozdits László tart. karp. szakaszvezetőnek, Farkas István tart. szakaszvezetőnek, Kalocsai János tart. szakaszvezetőnek, Pintér Ödön tart. szakaszvezetőnek, Polónyi István tart. szv. szakaszvezetőnek, Burda Ernő tart. tizedesnek, Fogarasi István ht. zen. törm., c. főtörzsőrmesternek, Gimes Károly ht. törzsőrmesternek, Tóth László ht. törzsőrmesternek, Hamvas J. János tart. c. őrmesternek, Lacza József tart. c. őrmesternek, Thomann Lajos tart. c. őrmesternek, Donkó Károly tart. c. szakaszvezetőnek, Rodiczky György karp. c. szakaszvezetőnek, Buzogány János tsz. szakaszvezetőnek, Vajda Sándor tart. c. szakaszvezetőnek, Váradi Gyula tart. c. szakaszvezetőnek, Kollár Antal tart. c. szakaszvezetőnek, Csámpai József tart. c. tizedesnek, Kreivich Leó tart. c. tizedesnek, Kázsmér Ernő c. szakaszvezetőnek, Bikfalvi Ernő tart. c. szakaszvezetőnek, Némethy Mihály tart. c. szakszvezetőnek, Fehérvári József ht. törzsőrmesternek, Kiss István tsz. szakaszvezetőnek és Tomozi István tsz. szakaszvezetőnek.

Zámbó Dezső II. és Bubics Károly századosok és Keszthelyi István főhadnagy a német Sasrend Érdemkereszt III. fokozatát,

valamint Somorjai József százados és Fridrik Dezső mérnök-százados az olasz Koronarend Lovagkeresztjét elfogadhassák és viselhessék.

Vitéz Homlok Sándor vezérőrnagy a horvát Zvonimir királyi Koronarend I. osztályát, András Sándor vk. alezredes az olasz Koronarend Parancsnoki keresztjét, dr. Rakolczai László vk. alezredes a finn Szabadságkereszt III. osztályát a kardokkal, vitéz Németh Ernő alezredes a német Sasrend Érdemkereszt II. fokozatát. Árvai László vk. százados az olasz Koronarend Tisztikeresztjét.

A Kormányzó Úr megengedte, hogy a részükre adományozott alábbi német hadikitüntetéseket elfogadhassák és viselhessék: a II. osztályú német Vaskeresztet: Kozeluha László tart. zászlós, a Német Sasrend Érdemkereszt III. fokozatát a kardokkal: Kádár Zoltán százados, Bánóczy Béla tart. főhadnagy, címzetes százados, Pödör Sándor tart. főhadnagy és Szepessy György tart. orvos-hadnagy.

Mayer Tivadar tart. hadp. őrmester, Berdár János tart. honvéd, Papp Zoltán ht. őrmester, Tarnai József ht. őrmester, Kajtár János ht. őrmester, Ratter Ferenc tart. c. szakaszvezető, Adamsky Sebestyén tart. c. szakaszvezető, Tóth József póttart. honvéd és Neukirchner Mihály tart. honvéd a részükre adományozott Német Érdemérmet elfogadhassák és viselhessék.

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT MAGYAR HŐSEI:

KAS KORNÉL
százados, Kormányzói Dicsérő Elismerés a Hadiszalagon a Kardokkal

VASS ISTVÁN
főhadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés a Hadiszalagon a Kardokkal

KISS JÁNOS
zászlós, Kormányzói Dicsérő Elismerés a Hadiszalagon a Kardokkal

PATKÓ BÁLINT
zászlós, Kormányzói Dicsérő Elismerés a Hadiszalagon a Kardokkal

TIMÁR SÁNDOR
főtörzsőrmester, Magyar Ezüst Érdem Érem Hadiszalagon

IMRE ISTVÁN
ht. törzsőrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem

PALONYI ISTVÁN
őrmester, Magyar Bronz Érdem Érem

AKNÁK ZÁRTÁK EL AZ UTAT. Zúg az elektromos aknakutató-készülék finom membránja. Valami van a föld alatt, ki kell bányászni, addig nem lehet tovább menni a cél felé

KÖRÜLÁLLJÁK AZ AKNÁT, amelyet fába rejtett el a szovjet hadiipar. Kötelet csavarnak rá, hogy majd messziről kirántsák a földből és kárt ne tehessen . . .

AZ ERDEI HARCBAN

(Debreczeni Bárány Károly zászlós felvételei.)

SZABAD AZ ÚT, de máris újabb akadály jelentkezik bent az erdőmélyén. A fehér nyírfák tövénél a szemekhez emelkednek a messzelátók és kikémlelik, hogy mit akarhat az ellenség

A PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ máris tüzelésre készen áll az erdő szélén. Mihelyt megmozdul a terep, azonnal feldördül a karcsú cső és repül a lövedék a meglepett partizánok állásai felé

TÉRDELVE FIGYEL AZ ŐRSZEM. Mellette fekűsznek társai, kezükben a fegyver. Nem érheti őket meglepetés, hisz az aknavető is ott mereszti csövét az ellenség felé

A FÁK TÖVÉBEN UGRÁSRA KÉSZEN állnak a harcoló honvédek. Az őszi napfény csillan meg a lombok közül. Az ellenség nem bírja már sokáig az ellenállást!

A LEFEGYVERZETT PARTIZÁN-CSOPORT vária végzete beteljesedését. Kihullt kezükből a fegyver s fiatal és öreg egyaránt könyörgésre fogja a dolgot...

ZEKE SÁNDOR
honvéd, Magyar Kis-ezüst Vitézségi Érem

HEGEDÜS SÁNDOR
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

NÉMETH GYULA
őrvezető, Magyar Kis-ezüst Vitézségi Érem

TÓTH JÓZSEF
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

A SZOVJETFRONT MAGYAR HŐSI HALOTTJAI:

BORSÁNYI JÓZSEF
százados, a keleti harctéren hősi halált halt

IFJ. HERNÁDI JÓZSEF
hdp. őrmester, a Don-menti harcokban hősi halált halt

FARKAS IMRE
honvéd, kézitusában hősi halált halt az orosz fronton

VÁSÁR BÁNFFYHUNYADON

Egy fürt szőlő a bánffyhunyadi vásáron. Szép a szőlő, de szép a székely kislány is...

A bánffyhunyadi piactéren nyüzsög a kétnapos nagy székely vásárra összesereglett nép. Sok áru, sok jószág cserél itt gazdát...

A bánffyhunyadi templom híres régi tornya békésen tekint le a zajos vásárra

A kalotaszegi állatvásár messzi földön híres. Tinók, ökrök, türelmes fekte bivalyok tarka összevisszaságban várják itt a vevőt

Hagymát, káposztát árul a szép székely menyecske

Széleskarimás kalapban üldögélnek a kalotaszegi asszonyok a felhalmozott paradicsom, uborka s egyéb jószágok mögött. Terem a székely föld, szorgalmas a nép s fogyasztó is van, hála Istennek...

Kosarat tessék! Válogatnak is közöttük a felsereglett vásárlók

HÉTRŐL HÉTRE

Minden visszaélés,

jogtalanság, kizsákmányolás, szemérmetlen haszon, árdrágító spekuláció, társadalmi gőg, hivalkodó fényűzés, durva szó, emberi sérelem és tolakodó kiváltság, ma százszor jobban bántja a kisembereket, a dolgozókat, mint a békeidők langyos, türelmes éveiben. Ezt az egyszerű lélektani igazságot értelmes embereknek magyarázgatni nem szükséges. A háború tartós viharában felhorzsolt a lélek. A mindennapi gondok megfeszítik az idegeket. Aggodalom s szerető féltés gyötri harcos hozzátartozóikért a családokat. A gazdasági viszonyok átalakulnak s az alkalmazkodás, már milliók nehéz és szokatlan új feladata. Fekete gyász nehezedik sok magyar otthonra és minél szédítőbb az üteme a világot rengető nagy viaskodás végkifejlődésének, annál nagyobb lesz természetesen a mindenirányú megpróbáltatás. Ennek az elkerülhetetlen, lázas folyamatnak egyetlen orvossága, a visszaélések keménykezű leküzdése s annak a nyugtató érzésnek cselekvő felkeltése, hogy az idők keresztjét a nemzet minden tagja, erejének arányában, egyformán hordozza! S amilyen bűn az igazságtalan és a felületes vádaskodás, ugyanolyan bűntett a jogos panaszok kisemmizése és a mélységes hallgatás, gazdasági és társadalmi bajainkról. Csak az egyenes és a nyilt beszéd, a tényállítás és az ellenérv becsületes, jószándékú megvitatása, a kirívó visszaélések üldözése és az örökös javító munka segít egybetartani és felfokozni a nemzet nagy erőit, a jövendőért folytatott végső küzdelemre. Minden jó szó, készséges segítő szándék, bajtársias cselekedet s a dolgozók közös, nagy érdekeinek védelme előbbre viszi a nemzetet göröngyös útján, ahogy a durva önzés, a nyers érdekhajhászás és az igazságtalanság minden ütése, kiroskaszt néhány magyart a zárt sorokból s meggyöngíti lelki ellenálló képességünket. A legkisebb magyar falutól a nagyvárosok házrengetegéig, mindenütt és mindenkinek a háború lelki törvényeit tisztelnie kellene s akkor összeforrna leküzdhetetlenül az állam, a nemzet és a társadalom ...

A vádlottak padján

ül Rajniss Ferenc — írja nagy elégedetten az egyik polgári lap, — az Általános Fogyasztási Szövetkezet ellen írt cikkei miatt ... A történet régi s a cikkek még akkor íródtak, amikor a szociáldemokrata vezérek fellegvárában magas fizetésekkel ültek bent a marxista agitátorok s lázas igyekvéssel rontották a szövetkezetnek csúfolt fellegvárat ... Ma azonban túlkéső az öröm a vádlottak padja miatt, mert a marxisták által gründolt vállalatok úgy összecsuklottak a közbeeső idő alatt, mint valami rossz bugylibicska s beigazoltak minden idejében elhangzott kemény bírálatot és figyelmeztetést. A munkásemberek sok millió pengője, a heti nehéz keresetekből félretett, megtakarított fillérek, pengők és százasok odavesztek, a kisbetéteseket kisrészben kárpótolta a magyar állam, a nagy vezetők pedig odább álltak, mintha semmi sem történt volna. A bírósági tárgyaláson pedig kiderült, hogy a sztrájkjogot hirdető marxistáknál szrájkba léptek a munkások, siralmas bérük emelése érdekében, az alkalmazottakat pedig 15—20 évi munka után indokolás nélkül elbocsájtották. Kiderült, hogy a társadalombiztosítást nem fizető, hanyag és kapzsi kapitalisták ellen olyan gyakran szónokló szociáldemokrata igazgatók, súlyos tizezer pengőkkel tartoztak a Társadalombiztosító Intézetnek s kölcsönöket vettek fel szociális intézményektől, amikor már tudták, hogy helyettük a nagyharang fizet. És hirdették, agitálták a gyanútlan munkások között, hogy vigyék a filléreiket az egyedül biztos helyre, a csődbe tántorgott marxista takarékpénztárba. És akkor is folytatták ezt az agitációt, amikor már a saját szakértőjük is bebizonyította Györki-zsidóék előtt, hogy milliókkal tartoznak, — fedezet nélkül. Bocsánatot kérünk az ujjongó polgári laptól, de ennek a félvörös rémregénynek leleplezéséért a vádlottak padjára kerülni, — nagy megtisztelteté s ...

A házvagyon

értékemelkedésének kérdése, érdekes formában foglalkoztatta az elmúlott héten a magyar biztosító társaságokat. A biztosító vállalatok a díjtartaléktőkék nagyobb részét, jól kamatozó bérházakba helyezték el, az ingatlanok értéke azonban az utóbbi időkben jelentékenyen megemelkedett, a bérjövedelem pedig a lakbérek rögzítése következtében a régi maradt. Ez az eltolódás 40 millió pengő különbözetet jelent a biztosító intézeteknél, a mérlegekben feltüntetett házértékek és azok hozadéki értéke között. Egyszerű példa szerint, ha egy bérházat a háború előtt 1 millió pengőért vásároltak meg s annak tiszta bérjövedelme 6 százalékos volt, most pedig ugyanannak a háznak, kissé már rosszabb állapotban 2 millió pengő a forgalmi értéke, akkor a házbérjövedelem csak 3 százalékos, vagyis nem lehet megjátszani a konjunktúrát kétszer egymásután, — a lakbérekben is, — ami igen helyes és üdvös dolog ... Kétségtelen tény, hogy a háztulajdon értékét a zsidó tőkeelhelyezés torászta fel beteges magasságba s nem az a megoldás, hogy megemelkedjenek a lakbérek, hanem az, hogy a háztulajdon egészséges forgalmi értéke újra helyreálljon a valóságban és a mérlegekben egyaránt. A jövedelmező bérházak túlnyomó része már azelőtt is zsidók kezében volt s a fővárosi statisztikákból csak a mérhetetlen vagyoni eltolódást láthatta a magyar nép, de mi lehet most, a spekulációs vásárlások lezajlása után? ... A házvagyon piacán is rendet kell teremteni, mert a ház tudvalevőleg nem a zsidó tőkerejtés eszköze, hanem otthon a dolgozó családok számára s csak ezeknek a magyar családoknak élete, egészsége, szaporodása, nemzeti érdeke szabályozhatja az ingatlanpiac árhullámzásait. A kitűzött cél pedig csak az lehet, hogy az árpolitika minél több és jobb családi-ház, munkástelep és a kor követelményeinek megfelelő bérház építését mozdítsa elő s ne engedje meg a tőke lusta hízását a már meglévő házak értékének emelkedésében ...

Demokráciában

sem fenékig tejfel az élet. Sőt, uram, hogy úgy mondjuk, baj van a hangolásban, miként a vályogvető cigányok bandaalakításánál. Itt van például ez a derék amerikai író, a sokszor megdícsért Theodor Dreiser. Megbízható, komoly, alaposan kipróbált szenvedélyes demokrata, akit a jólrendezett kulturális szemfényvesztés során, a kanadai háborús uszítók áthívtak New-Yorkból egy kis előadó körútra, hogy erősítse meg már az ingadozó lelkeket is s magyarázza el a bevonultatott hadfiaknak, hogy miért olyan utolérhetetlenül kellemetes, megható és egyenesen kívánatos dolog a tőről metszett kanadaiak hálála, valahol az európai partokon ... Dreiser mester elfogadta a meghívást, csomagolt és elutazott Montreálba. Igaz, hogy mondott valami olyasfélét a rendezőbizottságnak, hogy ő a legmagasabb tiszteletdíjért sem hajlandó eladni a becsületét, de a kanadai elnök úr csak mosolygott, mondván, — ismerjük mi a mestert, szeret kicsit tréfálkozni ... Megtelt a terem a háborús előkelőségekkel, falrengető taps fogadta a kissé borzas, érdekesfejű amerikai írót, a hölgyek olvadoztak az előadó komorságától, aztán csönd lett s a jó kanadaiak várták a nagy élményt. Hát volt is részük benne ... Dreiser mester sárgára sorvasztott minden várakozást. Könnyedén belevágott a lényeg közepébe s kijelentette, hogy erős hite szerint, ebben a háborúban a tengelyhatalmak győznek, a szovjetet kékre verik, sőt Angliát is megszállják ... Már itt több hölgy elájult, pedig érdemes volt tovább hallgatni a borzasztó fejtegetéseket. Dreiser mester szép szélesen kifejtette, hogy az angolok sznobok és önzők s felhasználják a háborús jóalkalmat arra, hogy pénzt, hadianyagot és katonát csikarjanak ki Amerikától. A kanadaiakat pedig elküldték a dieppei vágóhídra s ők biztonságos távolságból, távcsövön nézték a nagyobbarányú mészárlást ... S befejezésül így kiáltott fel Dreiser mester: Aki elhiszi, hogy Anglia az emberiségért küzd, az ostoba ember!..." Dreiser mestert azonmód, ott helyben kitiltották Kanada területéről, mert a hatósági lények közül többen — biztak s a becsületsértés esetét látták fennforogni. Szegény Dreisert otthon sem fogadták rózsacsokorral. Demokráciában az a szabály, hogy mondj igazat — s nem vagy író többé ...

Heti zs-krónika:

Stern József pestszentérzsébeti zsidó fajgyalázásért hat havi börtönben részesült. Ő nem így gondolta ... Feuertag Miksa budapesti szabómester fajgyalázásért 1 évi és 6 hónapi fogházat kapott. Most azután tényleg tüzesnapja volt ... Schwarz Sándor fajgyalázásért másfél évre fogházba vonult. Ideje lesz többször belátni, hogy nem volt érdemes ... Lefkovics Vilmos kassai zsidót 1 évi börtönre ítélték, mert egy 9 éves keresztény kisleány ellen erkölcstelen merényletet kísérelt meg. Milyen kár, hogy elmúlott a botbüntetés!... Krausz Kálmán zsidó csavargó kirabolt egy kőművesmestert, negyedórával az elsötétítés előtt. Nem tudott várni még — mondjuk 20 percig? ... Vértes László izraelita álmunkás betört egy lakásba, de közérdekűnek nem nevezhető tevékenysége közben — elaludt és rendőrkézre került. Itt már komoly, halálos a baj, mert az álmos Wértes-Weisz megvárta a légvédelmi elsötétítést! ... Békefi Zoltánné zsidó baromfikereskedőt 1 évi fogházhoz juttatta a faji összetartás. Azt kérdezte ugyanis a vevőjétől, hogy „zsidónak tetsziklenni?" — s a megnyugtató válasz után, eladott feketén két tyúkot. Az ítélet is — megnyugtató ... Egyetlen Rákóczi-úti házban a rendőrség razzia során a következő külföldről beszivárgott zsidók kerültek hurokra. Grünbaum Jakab, Grünbaum László, Ungár Ernő, Grün Andor, Kerezs József, Fried Irén, Weisz Henrik, Adler Lázár és Ozer Ignác. Szent Kleofás, milyen karaván! ... Szombathely városának képviselőtestülete 33 zsidótól megtagadta a városi illetőséget. A Davidovics—Perl—Rosenberg-ág megritkul kissé Szombathelyen, a város külső arculatának — előnyére ... A nagy szobi zsidó-perben kiderült, hogy Steiner Ármin 10 pengőt fizetett a kommun alatti magatartását igazoló okmányért. Melyik zsidó nem akar hős lenni, — 10 pengőért? ... Tel-Avivban megtartották az első palesztinai zsidó ezred csapatszemléjét. Több angol tiszt elájult. A kóser-ezred Egyiptomba masírozik, megvédeni a front mögött a pékségeket. Marad kenyerük az ángliusoknak a zsidók második egyiptomi bevonulása után? ...

A Magyar Megújulás Pártja nevében vitéz Imrédy Béla, Jaross Andor és Ince Antal koszorúzták meg vitéz jákfai Gömbös Gyula szobrát

„Soha másként ne ünnepeljünk nemzeti gyásznapot, mint a reménység, a feltámadás, a hit, az elhatározás és az akarás, a magyar akarás hangulatában!"
Kállay Miklós miniszterelnök nagy beszédet mondott az ifjúság október 6-i ünnepélyén

MAGYAR

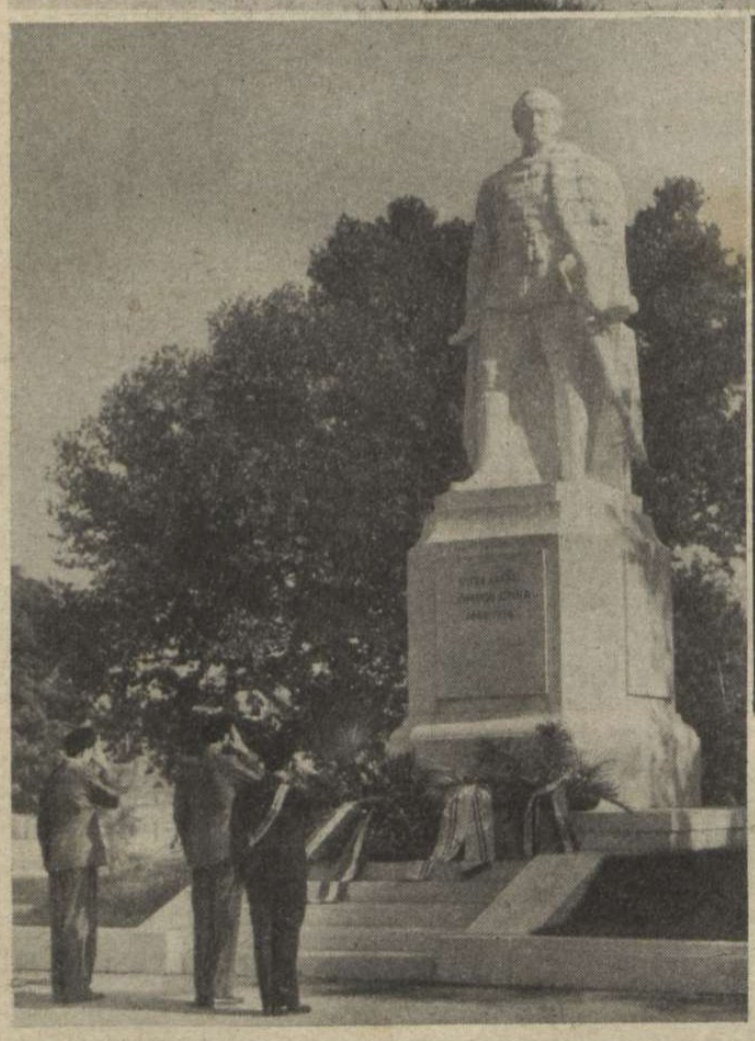

A Turul Szövetség küldöttsége elhelyezi koszorúját Gömbös Gyula szobrának talapzatán

PÁTER KISS SZALÉZ,
az új debreceni ferences kolostor első főnöke, Szaléz páter csak néhány hónapja jött haza Amerikából, ahol hat esztendeig volt a new-brunswicki magyarság lelkes lelkipásztora

Még tart a hazai

Bevonultak az októberi újoncok. Vidám élet a kaszárnya udvarán

Példás rend az újonc katonaládájában

VITÉZ JÁKFAI GÖMBÖS GYULA SÍRJÁNÁL

Sokan zarándokoltak el halálának évfordulóján Gömbös Gyula sírjához. Képünkön az egyik fővárosi iskola tanulói látogatják meg a tengernyi koszorúval borított síremléket

AZ EMLÉKEZÉS ÉS A HÁLA TÖRVÉNYJAVASLATA

A hősi halált halt Horthy István kormányzóhelyettes áldozatát és emlékezetét megörökítő törvényjavaslat elrendeli, hogy Horthy István özvegye, meghalt férje méltóságának megfelelő gondoskodásban részesíttessék, a Horthy-nemzetség István ágából származó fiúutódokat pedig a főméltóságú címmel ruházza fel. A törvényjavaslat kimondja, hogy „a kormányzóhelyettes úr fia, az ugyancsak István nevet viselő és zsenge gyermekkorában atyját veszített árva olyan gondoskodásban és neveltetésben részesítessék, hogy a nemzetnek hű és jeles fia lehessen".

→

KÉPHIRADÓ

BEKÖSZÖNTÖTT AZ ŐSZ!

Viharba fajult hideg szél száguldozik már a pesti utcákon s leszaggatja a fákról a sárguló faleveleket. Elmúltak az aranyból szőtt szép napok s fázósan sietnek otthonukba az emberek...

GÖRING BIRODALMI MARSALL, GOEBBELS PROPAGANDA MINISZTER TÁRSASÁGÁBAN
távozik a berlini sportpalotából, hatalmas beszéde után

CHRISTIAN
dán királyt, 72. születésnapján, Koppenhága népe lelkesen ünnepli, mindennapos reggeli lovaglása közben

RANGELL
finn miniszterelnök és
OESCH
tábornok a keletkarélial finn hadsereg parancsnoka szívélyesen elbeszélgetnek egy favágóval a front mögött

A DUCE
a fasiszta fegyveres alakulatok római díszszemléjén

Világ

AZ ELSŐ ENGEDÉLYEZETT KÉP ANGLIÁBAN,
az indiai forrongásokról. Bombayben könnyfakasztó gázfelhőt bocsájtanak a hindu tömegekre. A tüntetők a földön fekszenek s úgy próbálnak védekezni a veszedelmes támadás ellen. A géppuskasortüzek áldozatainak képét, természetesen nem mutogatják . . .

IGY HALAD A VILÁG?...
ANGOLSZÁSZ PROPAGANDA DÉLAMERIKÁBAN

A népek szabad életéről szónokló propagandahivatalok azt a tervet népszerűsítik, hogy a demokráciák „győzelme“ után minden német anyától el kell venni majd a gyermekét két esztendős korában s külföldön, szétszórtan kell felnevelni őket. Magyarország már végigélte bús történelmében ezt a „demokratikus“ korszakot, — a szultánok uralma alatt, amikor valahol Kisázsiában janicsárokat neveltek a magyar édesanyák elrabolt gyermekeiből . . .

SILVANO ABBA
olasz lovasszázados, a híres sportember, az olimpiai modern öttusa győztese, a keleti hadszíntéren hősi halált halt

ROMMEL VEZÉRTÁBORNAGY

a külföldi és belföldi ujságírók kérdéseinek pergőtüzében. A népszerű afrikai hős berlini nyilatkozata bejárta a világsajtót

ARABS-HINDU SZABADSÁGHARC

Berlinben együttes gyülést tartottak az arabs és a hindu vezetők, közös, nagy küzdelmük megbeszélésére. Érdekes képünkön baloldalon áll Ali el Gailani, Irak törvényes miniszterelnöke, középen Habibur Rahman, az iszlám vallási közösség vezetője s jobboldalon Shubas Chandra Bose, India szabadságharcosa

ujság

TICINO,

a remek német versenyló, a 100.000 márkás német nagydij és a bécsi nagydij idei nyertese

VANGCSINGVEI,

Kina nankingi kormányának elnöke. Az október 10-i nagy nemzeti ünnep alkalmából, a kinai népköztársaság megszületésének évfordulóján, a tengelyhatalmak államfői melegen üdvözölték Vangcsingvei elnököt

ANTIBOLSEVISTA KIÁLLITÁS

nyilott meg Szófiában. A fő erem egyik falán óriási plakát óvja a bolgár népet a szovjet ejtőernyősök és a kémek ördögi tevékenységétől

V. GUSZTÁV SVÉD KIRÁLY

átadja a stockholmi légvédelmi ezred új zászlóját Steadhal ezredesnek

MAHATMA MOHANDAS KARAMCHAND GANDHI in Bombay after ... gaol in 193 ... It is stated that the Indian leader has an ... aversion to being photographed, and it is impossible to get him to pose. The p...

GANDHI A BÖRTÖNBEN

A terjedő, súlyos zavargások miatt, az indiai angol alkirály új tárgyalásokat kezdett a hindu nép bebörtönözött vezetőjével.

Fiatal tatár anya és gyermeke, a kaukázusi hadak útján. A kis tatár bámulva figyeli a nagy eseményeket. Sapkáján és ruháján régi ezüstpénzek villognak: ráaggat minden szépet 16 éves édesanyja ... A tatárok gyűlölik a kommunizmust ...

Kaukázusi bivalyfogat: az „arba". Az elfoglalt városokban gyorsan helyreáll a régi rend s az őslakosság szívesen elfelejti a szovjetet

Német hegyivadászok ostromolják a szorosokat a Groznij felé vezető utakon

Menekülő szovjetcsapatok hátrahagyott felszerelése a Terek folyó vizében ... A garmadába pusztult hadianyag, az elakadt gépkocsik és fogatok között, a lovak reszketve, fújva várják megmentésüket ...

REJTELMES KAUKÁZUS

A szovjetbirodalom meseországba illő területén, a titokzatos néptörzsek, eltemetett kulturák, hadiútak és véres háborúk vadregényes világában felújult a történelmi hadjáratok sokezer éves emléke s a Kaukázus hegyláncolatai között döntésért harcolnak két világ seregei. A kemény csaták frontjain túl fekszik a modern háborúk hajtóereje, **az olaj** és a világhatalmi törekvések gránitba vésett **hadiútja** a Közelkelet országai felé ... **A hadigépek fűtőanyagát és a brit birodalom szívére lesujtó halálos ütést, együtt ígérik a győzhetnek a szikrázó, fehér hóval borított kaukázusi hegyek ...** Ismeretlen tájakon, embertelenül nehéz terepen, sziklák, hegyiösvények, hómezők, sodró, sebes folyók és patakok, lakatlan puszták és zsúfolt ipari települések összevisszaságán át, hol sivatagi forróságban, hol jeges viharok fergetegében tör előre a tengelyhatalmak serege a kitűzött célok felé. Két tenger közé feszült a hatalmas front, amely következetesen **délnek hajlik** s ellenállhatatlan erővel szorítja a szovjetcsapatokat újabb és újabb területek feladására. **A szűkszavú jelentések mögött hőskölteméný születik, amelynek szépségét és nagyságát csak a befejezett eredmények tárják majd a bámuló világ elé ...**

Viharban, sziklás hegycsúcsokon, embert és teherhordó állatot egyformán megpróbál kegyetlenül ez a nehéz hadjárat ...

Öreg tatár a kirgizpuszta szélén. A bárányból sapka nem igen kerül le a fejéről a nyári forróságban sem. Korsója a népi művészet remeke. Gondosan kipróbálja a vizet, hogy elég hűvös-e, mielőtt meszszíről érkező katonavendégét megkínálja ...

Nyaktörő, sziklába vésett peremút a kaukázusi hegyek középső szakaszán. Azt hinné az ember, hogy ezt a vad területet sohasem lehet elfoglalni az ellenségtől s mégis német kézre került ...

Szétömlött az olaj a folyó vizén ... A megrongált olajvezetékekből árad szerte a drága hadianyag s a grozniji olajmezők közelében a falvak lakossága nagy nehézségek árán jut olajmentes ivóvízhez ...

Az előőrscsapat parancsnoka és a vezetője. A karasejk-törzs harcosa szívesen segít a bolsevista búvóhelyek felfedezésében ...

Harc a kaukázusi őserdőben. A vörösök jobban ismerik a terepet, de a németek elszántabban és lelemenyesebben küzdenek a győzelemért ...

ROHAMOSZTAGPARANCSNOK AZ ÉGŐ SZTALINGRÁDI UTCASOROK

ÚJ ROHAMÉK TÖRT ELŐRE A VOLGÁIG! A GÉPPUSKA CSÖVE MÁR A TÚLSÓ PARTOT FENYEGETI...

SZTALINGRÁD

Kormos, magas falakon lengő zászlók alatt, égő utcarengeteg; szakadatlan rohamzaj; ágyúdörej s légi bombák csattanó robbanása; lángoszlopok, füstfelhők; szuronyharcok; emberek és gépek gigantikus csatája; birkózás halálig, hatalmas épületek szétvert törmelékei között; támadás és ellentámadás; véres veszteség és nehéz győzelem; vad, kétségbeesett védekezés és értelmesen hősi diadal lépésről-lépésre: — ez Sztalingrád, a város belsejében vívott történelmi mérkőzés ötödik hetében...

A hadicélt már elérte a német hadsereg! Sztalingrád óriás hadiipara tökéletesen megsemmisült s a vörös hadsereg, a volgai város csuklójánál két részre szakítottan, két összefüggéstelen fronton folytatja reménytelen harcát a végzet ellen. A Volgán pedig már csak tutajok jutnak át a nyugati partra az éjszaka leple alatt, megnöveszteni a hiábavaló szovjet-véráldozatot. Sztalin városának északnyugati negyedét pergőtűzzel árasztja el a német nehéztüzérség s a légi erővel együtt lángokban érleli a végső rohamra. Szűkebbre szorul az acélgyűrű mindennap irgalmatlan következetességgel, amíg közös célra zuhognak három oldalról a gránátok s elfojtják az utolsó vörös ellenállást. Por és hamu marad Sztalingrád helyén, mert ez a kor és az európai szabadság parancsa!...

A KIÉGETT HÁZAK KÖZÖTT IS MEGBÚJT ELLENSÉG LESELKEDIK A GYŐZTES HARCOSOKRA, AKIK LETÖRNEK MINDEN ELLENÁLLÁST

SZTALINGRÁD ELCSENDESEDETT DÉLI NEGYEDE, AHOL MÁR MEGTISZTÍTOTTÁK A KÖRNYÉKET A SZÉTVERT VÖRÖS CSAPATOKTÓL

AZ ÉJSZAKÁBAN IS VILÁGÍTANAK A SZTALINGRÁDI TŰZEK S MUTATJÁK AZ IRÁNYT A BOMBÁZÓKNAK...

HÁZTÓL-HÁZIG VÍVJA A NÉMET GYALOGSÁG A RETTENTHETETLEN HARCOT A VÖRÖSÖK LETÖRÉSÉRE

UTCAI HARC, A BEÉPÍTETT VÖRÖS PÁNCÉLOSOK ELLEN

ROMOKBA OMLIK

AZ ELLENÁLLÁSI FÉSZKEK LEKÜZDÉSE A SZTALINGRÁDI ROMOK KÖZÖTT...

A PÁNCÉLGRÁNÁTOS RÖVID PIHENŐJE.
HETEK ÓTA VEREKSZIK A SZTALINGRÁDI CSATÁBAN. BOROTVÁLATLAN, RÉGEN MOSDOTT, DE MEGMARADT A JÓKEDVE...

↑ SZTALINGRÁD ROMJAI KÖZÖTT MEGINDUL A NÉMET UTÁNPÓTLÁS...

← CSAK A KÉMÉNYEK MARADNAK MEG A KÜLSŐ NEGYEDEK FAHÁZAIBÓL...

← LELÖTT SZOVJETBOMBÁZÓ A SZTALINGRÁDI ÉSZAKI ZÁRÓÁLLÁSBAN

→ SZTALINGRÁD BELSEJÉBEN.
NINCS ÉP HÁZ AZ ELFOGLALT VÁROSNEGYEDEK TERÜLETÉN. EZ AZ EREDMÉNYE MOSZKVA ŐRÜLT PARANCSÁNAK!

1. OROSZ FÖLDMÜVESCSALÁD, A BOLSEVIKI RÉMURALOMTÓL MEGSZABADÍTOTT FÖLDÖN

A kétévtizedes nyomorúság rongyaiban, a szabad emberek boldogságával bíznak a jövendőben

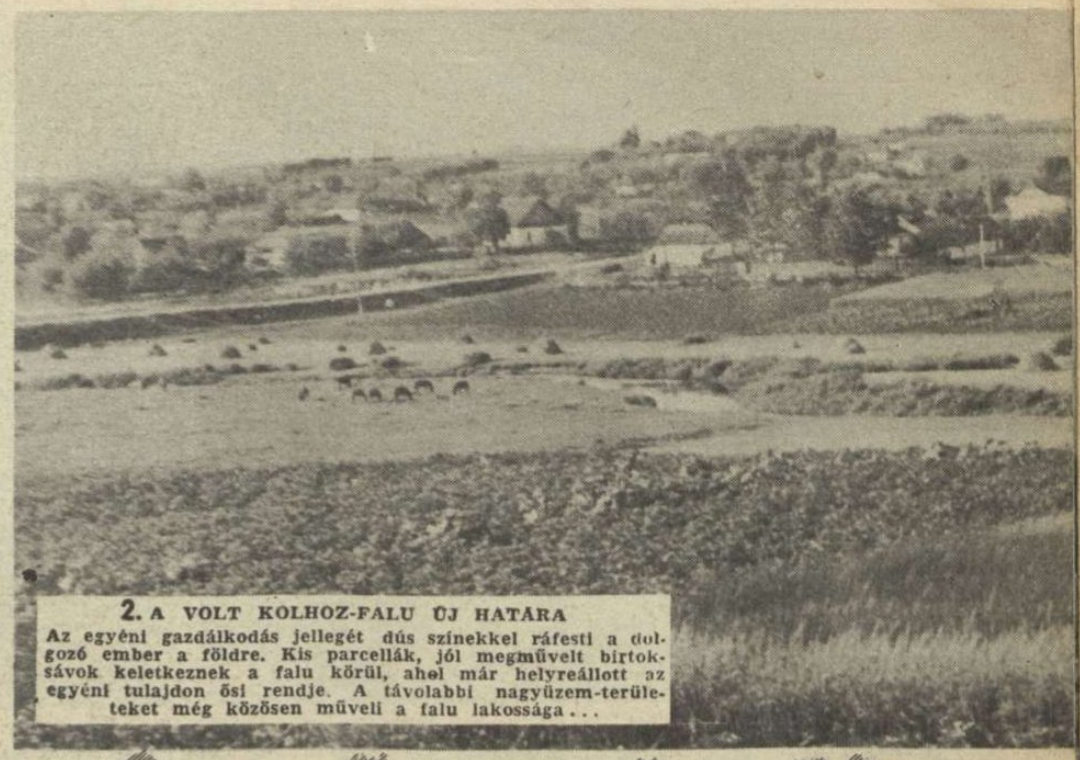

2. A VOLT KOLHOZ-FALU ÚJ HATÁRA

Az egyéni gazdálkodás jellegét dús színekkel ráfesti a dolgozó ember a földre. Kis parcellák, jól megmüvelt birtoksávok keletkeznek a falu körül, ahol már helyreállott az egyéni tulajdon ősi rendje. A távolabbi nagyüzem-területeket még közösen müveli a falu lakossága...

Szabad élet

Ukraina népének milliói életformát változtatnak s a mezőgazdasági dolgozókat megnyomorító „kolhoz"-ok helyén felvirul újra a szabad földművesek rendje. A föld visszakerül megművelőinek birtokába s a falvak felszabadulnak a kommunista mult szörnyű nyomása alól. Eltűnnek a vörös uralom és a háború kegyetlen nyomai s a szívós munka békés, új világot épít. Hosszú és nehéz folyamat ez, de a nagy európai küzdelem legcsodálatraméltóbb eredménye. **Képeink egy Zsitomir melletti kommunista mezőgazdasági rabszolgatelep lassú, rendszeres átalakulásának részleteit örökítik meg.** A kolhozt nem lehet egyik esztendőről a másikra megszüntetni. Először a falu körüli földek kerülnek vissza egyéni birtokba s minden esztendő megnöveli a válogatott kisbirtokosok számát. A rendszeres új telepítés befejezéséig a falu, megfelelő, szakszerű vezetéssel közösen gazdálkodik az állami birtokon s felkészül az egyéni tulajdon teljes helyreállításának új korszakára. **Milliók életét formálja emberségesre az európai rend s a felvirágzó termelés a győzelemért harcoló Európa önellátását erősíti. A moszkvai uralom alól felszabadított területek mezőgazdasági átformálódása véglegesen megpecsételi a szovjet sorsát s bebizonyítja végleges, hogy a kommunizmust a fejlődés hatalmas parancsszava ítélte halálra!**

3. A TEMPLOMOT MÁR KITATAROZTÁK

s harangzúgás hirdeti a határban a béke és a munka keresztény korszakát

4. A TtemplomSZOLGA KINYITJA AZ ISTEN HÁZÁT...

6. RÉGI FÖLDMÜVES HÁZ, AMELYET CSAK MEGROSKASZTOTT ÉS KOLDUSTANYÁVÁ ZÜLLESZTETT A KOMMUNISTA URALOM

A kolhozgazdálkodásban az ide-oda vezényelt bérmunkások szállása volt, ma újra család lakik benne s a szorgalom lassan újjáépíti...

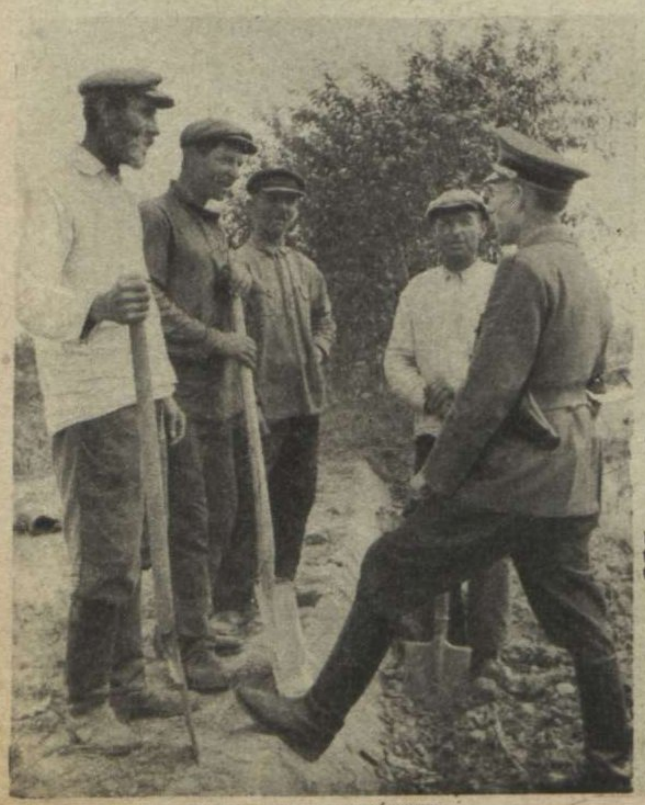

5. ENNEK A KÉT ÖREGNEK

köszönni a község, hogy 20 éven át épségben rejtegették a kis falusi templom kegyszereit s minden kincset, — a felszabadulásig...

7. A FALU NÉMET GAZDASÁGI VEZETŐJE

beszélget a közös teendőkről, a birtokba helyezett kolhozmunkásokkal

8. A MAGUKÉBAN DOLGOZNAK AZ ASSZONYOK

A gond, a fáradság s a föld megmüvelése, újra a családot jutalmazza...

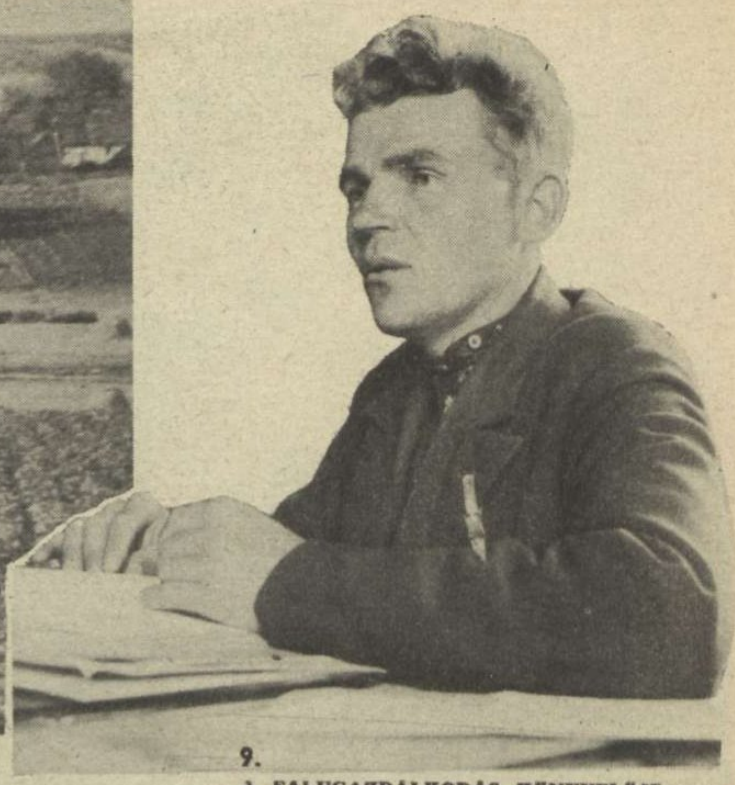

9.
A FALUGAZDÁLKODÁS KÖNYVELŐJE
Érti a feladatát és a helyén maradt

a szolgaság után

10. „NÉGY HÓNAP ALATT RENDBE-JÖVÜNK . . ."
Az átalakított szovjetbirtok egyik vezető gazdája beszámol a közös termelési tervekről

11. RENDBEHOZZÁK A DŰLŐUTAKAT IS,
kimenteni a falut a szovjet-sártengerből . . .

12. ←
FIATAL OROSZ PARASZTASSZONY,
az ideiglenesen meghagyott közös gazdálkodásban. A legjobbak már hamarosan saját földhöz jutnak . . .

14. AZ OROSZ → MUZSIKOT,
aki harcolt már az első világháborúban, végigélte a kommunizmus keserves évtizedeit, háborúba küldték a vörösök, elfogták a németek s hazaengedték dolgozni, — mostmár a saját földjén . . .

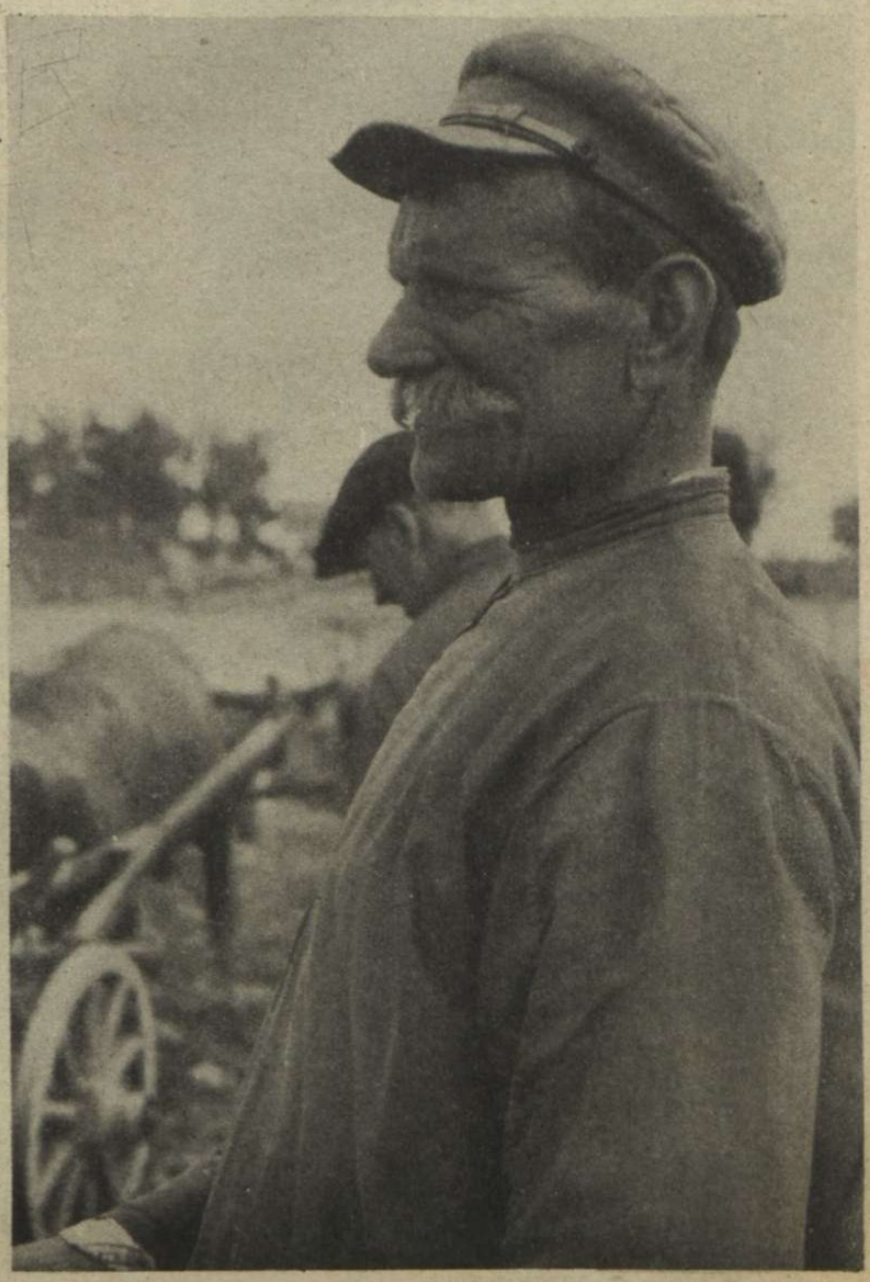

13. AZ OROSZ NEM TUD ÖSSZEADNI, KIVONNI, SZOROZNI, A SZÁMOLÓGÉP NÉLKÜL . . .
Milliónyi számológépet használnak a felnőttek a szovjetföldön. A községházán az írnok-kisasszony buzgón összegezi a bevételeket

ENZO GROSSI,
olasz fregattkapitány, aki a „Barbarigo" nevű tengeralattjárójával elsülyesztette az „Idaho"-t, az USA egyik Mississippi-osztályba tartozó csatahajóját

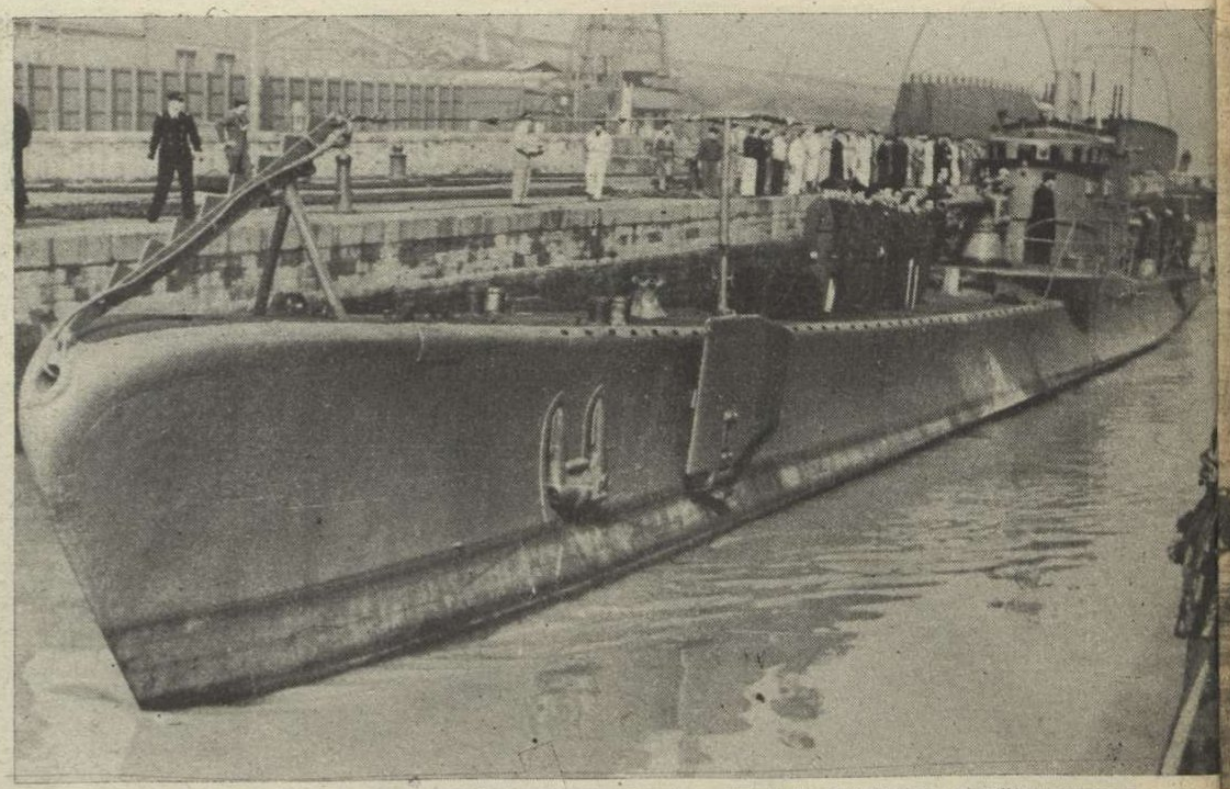

A „BARBARIGO" OLASZ TENGERALATTJÁRÓ, AMELY AZ ATLANTI-OCEÁNON ELSÜLYESZTETT EGY MISSISSIPPI-OSZTÁLYÚ, 33.000 TONNÁS AMERIKAI CSATAHAJÓT
Enzo Grossi, a „Barbarigo" kapitánya, már májusban is elsülyesztett egy amerikai csatahajót

DIETL VEZEREZREDEST
a finn lotta egyik tagja fogadja a legészakibb finn arcvonalon

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

Végre-valahára kiderült a nagy titok. Megvan a híres második front! ... Addig biztatták egymást a tengelyhatalmak ellenségei, addig gyűléseztek, tárgyaltak, tüntettek, fogadkoztak, amíg a világ elé robbant a nagy esemény. Először sűrű ködfelhők gomolyogtak ugyan a diplomáciai boszorkánykonyha üstjei fölött, de az éles keleti szél elverte a jótékony homályt s ott állott leleplezetten és rikítóan a dermesztő csoda: — a második front, az angolszászok és a szovjet között! ...

Kiszámíthatatlan a hatása ennek az új fordulatnak, de a kipattant kulisszatitkokból roppant következmények árnya vetődik a demokráciákra. Olyan brutális, kénkövesre fojtott és elkeseredett, olyan jóvátehetetlen és igazolt *a szovjet és az angolszász szövetségesek ellentéte*, hogy a bizalom szertehullott repeszdarabjait már senki sem tudja többé összeragasztani. A természetellenesen és csupán a vak, közös gyűlölettől egy táborba hajtott szövetségesek *egymásra ismertek*, felfedezték az udvarias szavak mögött *a kölcsönös titkos szándékokat és megundorodtak egymástól*. Ez a lényeg, a többi okos, vagy szenvedélyes magyarázkodás s a faji és a világnézeti különbség az álláspontok igazolásában. *Két züllött óriás, — a bolsevizmus és a plutokrácia, — közkereseti betörésre indultak el s a halálosan veszedelmes vállalkozás közben komor vitát indítottak az erkölcs, a tisztesség és a bajtársiasság fogalmairól. Ez az új figura a világtörténelemben ...*

Kinek van igaza?

Ott kezdődött a baj, hogy a szovjet szörnyű gazdasági és katonai válságáról, *Ribbentrop* birodalmi külügyminiszter és a Moszkvában tisztelgő amerikai *Wendell Willkie* egyidőben nyilatkoztak, *bámulatosan egyformán* s a véletlen színjátéka megdöbbentette a tengelyhatalmak ellenségeit. Willkie nyilvánvalóan megfélemlítette a Sztalinnal folytatott hosszas tanácskozás s benyomásainak hatása alatt megírta, hogy *a szovjet nem bírja ki a telet*, a *„második front"* azonnali felállítása nélkül. Még el sem ült a felkavart nagy izgalom, amikor *Sztalin* váratlanul nyilatkozatot adott egy amerikai ujságírónak, amelyben a második frontot a *legfontosabb feladatnak* nevezte s világosan megmondotta, hogy a szovjet áldozataihoz képest az angolszász szövetségesek segítsége eddig *hatástalan csekélység volt. Sztalin felszólította nyilatkozatában Angliát és az Egyesült Államokat, hogy kötelezettségeiket idejekorán és teljes egészükben teljesítsék. Moszkva tele van angol és amerikai katonai bizottságokkal, követek és külön megbízottak, tábornokok és angolszász politikusok veszik körül Sztalint, aki mégis jónak látta, a hivatalos diplomáciai képviseletek feje fölött s azok tudta nélkül nyujtani át panaszjegyzékét egy amerikai ujságírónak, hogy az angolszász népek és a kommunista szervezetek közvetlenül megismerjék a szovjetpanaszokat.*

Páratlan és egyedülálló Sztalin eljárása, amelyet csak a végsőkig kiélesedett feszültség indokolbár, de hangot adnak a vörös hadsereg elkeseredéalkudozás, amely a bizalmas tárgyalások során eredménytelen maradt. A vörös cár végső szorultságában bedobta az időzített bombát szövetségeseinek közvéleményébe és mostmár csak *kommunista feleletet vár* a felizgatott tömegektől! ...

A szovjetsajtó kitörő örömmel engedelmeskedett Sztalin intésének. A moszkvai lapok gúnyképeket közölnek az angol tábornokokról s halványan bár, de hangot adnak a vörös hadsereg elkeseredésének és csalódásának. A felvillanó jelekből mostmár bizonyosan állítható, hogy *Szovjetoroszország közhangulatában izzik Anglia és Amerika gyűlölete s csak a véaszükség fékezi az indulatrohamokat.*

AZ ILMEN-TÓ KÖRÜL
A gyakori záporok tócsákba posványosítják a terepet s embertelen akadályokkal nehezítik az utánpótlást ...

A FEKETE-TENGER PARTVIDÉKÉN.
Az ősrégi parti erődítmények között sáncolta el magát a vörös védőcsapat, amelyet a zuhanóbombázók félelmetes támadása tökéletesen felmorzsolt ...

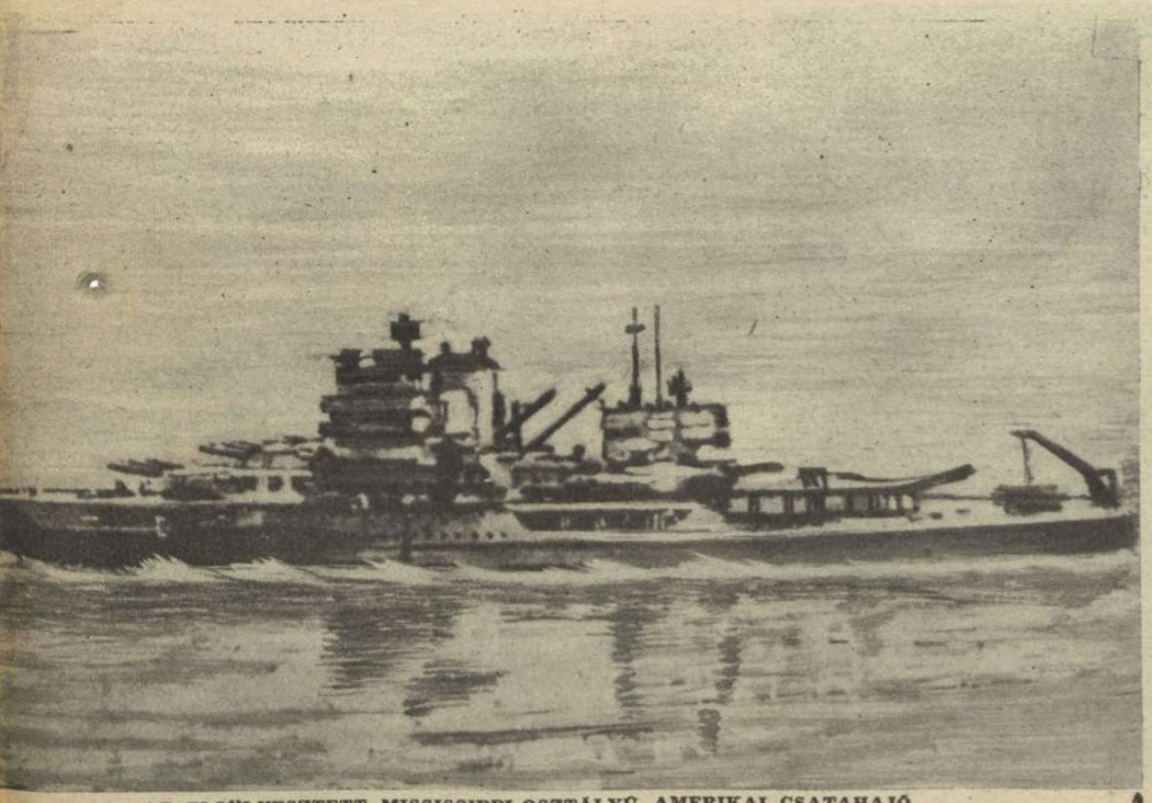

AZ ELSÜLYESZTETT MISSISSIPPI-OSZTÁLYÚ AMERIKAI CSATAHAJÓ
33.000 tonnás csatahajónak 12 darab 35.6 centiméteres s 12 darab 12.7 centiméteres ágyúja és 24 légvédelmi lövege volt. Személyzete 1565 emberből állott...

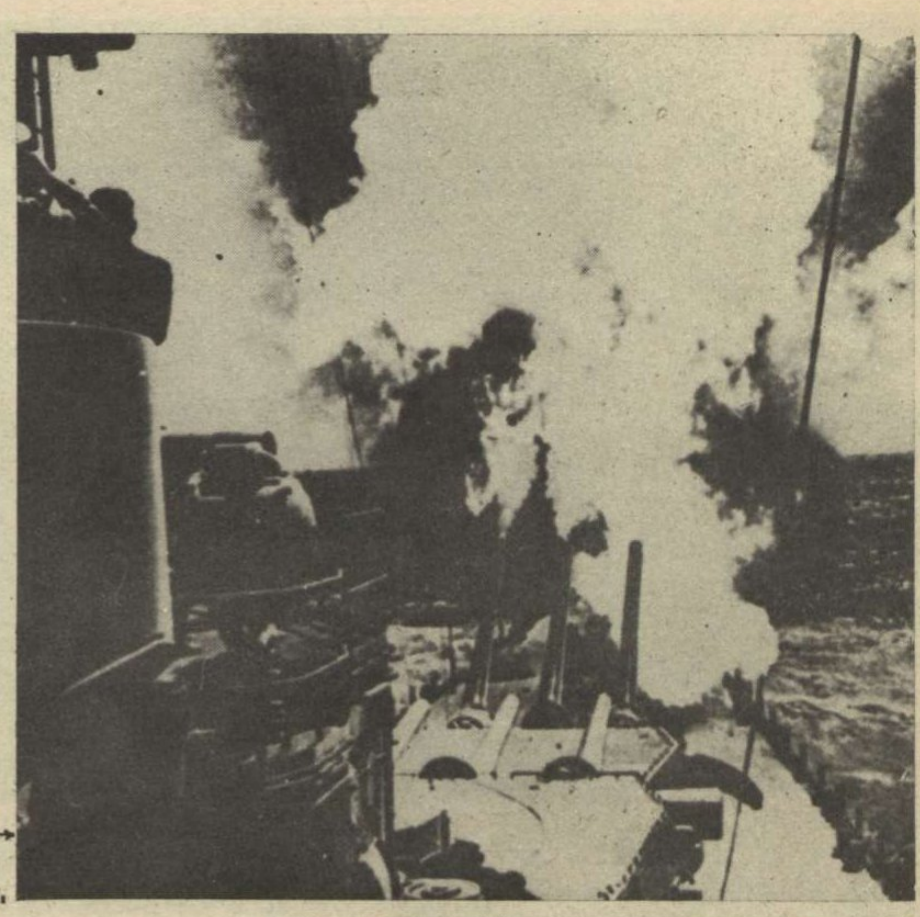

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

A válság hullámai

A vörös diktatura hatalmi központjában kísérteties küzdelem folyik az ismeretlenül összeverődött különböző erőcsoportok között és senki sem tudhatja, hogy mi lesz a belső tusakodás eredménye. Sztalin helyzete megrendült, a katonai vezetést Saposnikov tábornok vette át s a legújabb, de megbízhatatlan hírek szerint, a vörös hadseregben megszüntették a politikai biztosok intézményét. Ezek a jelenségek a bolsevizmus uralmi rendszerének összeomlását készíthetik elő. Moszkva alatt megrendült a föld...

A vörös hadsereg katonai kényszerűségből minden erejét beleadta a tengelyhatalmak elleni háborúba s későn fedezte fel, hogy az angolszászok rideg és kegyetlenül következetes számítással, *frissen akarják megérni a második világháború végét...* Az angolszászok megcsalták ugyan önmagukat, amikor könnyelműen elhitték, hogy a szovjetfronton tomboló harc *kettős gerinctöréssel végződik*, de a nyilvánvaló vörös vereség sorsdöntő óráiban sem hajlandók mindent kockáztatni a nagy tragédia feltartóztatására. Sóhajtanak majd egyet s *leírják* a vörösöket, ahogy Lengyelországot, Franciaországot, Belgiumot, Hollandiát, Szerbiát és Görögországot törölték darabokra szakadt hadiszámításukból. *Hiszen Sztalin is így gondolta!... A Kreml urai is várni akartak, amíg Európa kifullad, hogy seregeiket rázúdítsák a fáradó nemzetekre, de nem sikerült a kiállás halogatása. Anglia más országokat küld maga helyett a háborúba s most is hajlandó harcolni az — utolsó vörös katonáig. Ez a vastartalék, amely ha elfogy, Anglia saját becses személyében kényszerül a világtörténelmi párviadalra és gyors vereségének beismerésére. A vörösök és az angolszászok álszent erkölcsi vitájában csak a harmadik félnek, a tengelyhatalmaknak igazsága világosodhatik Európa egére!*

magasan csapkodnak a demokrata szövetségesek országaiban. Az *Egyesült Államok* visszahívta moszkvai nagykövetét jelentéstételre, a katonai és tengerészetügyi attaséval együtt. Roosevelt megcáfolta Willkiet, a saját külön követét s Willkie dühösen kijelentette, hogy ő is „valaki", mert az elnökválasztásnál 23 millió szavazatot kapott, továbbá jó lesz vigyázni... *Speliman* amerikai érsek kijelentette, hogy a második front lehetetlenség ugyan, de *imádkozni kell* a szovjetért. Az érsek úr elfelejtette politikai izgalmában, hogy a vörösökért rendezett könyörgést csak az ördög hallgathatja meg. Az amerikai *Harpers Magazine* azt írja, hogy Sztalin úgysem igazodna a demokráciákhoz s ha győzhetne, le a Balkánig elfoglalná Európát... A *New York Times* szerint Sztalinnak nem volt joga megkerülni panaszával az illetékes kormányokat s egyenesen a tömegekhez fordulni. Több amerikai lap *Sztalin módszerének visszautasítását követeli...*

Angliában a Sztalin-nyilatkozat rendkívül *megerősítette a kommunista mozgalmat* s a szovjetbarát szervezetek október 25.-ére *országos tüntetést* hirdetnek. A *Times* azt állítja, hogy Sztalin *„nyugtalanságot akar kelteni Angliában..."* A parlamentben kínos jelenetek zajlottak le s a hivatalos hírverés iparkodik elhitetni a közvéleménnyel, hogy most nem szabad tovább vitatkozni, mert *a közeljövőben döntő események várhatók a második front kérdésében...* A titokzatos célzások nem szüntek meg az utolsó napokban sem s a *Times* azt írja, hogy október 25-én már nem lesz szükség a második front melletti tüntetésre... Ezek a megnyugtató jóslások nem szüntetik meg a nemzetközi izgalmat, amelynek szélesen hömpölygő sodrában *az angol-amerikai viszony is megromlik.* A szövetségesek egymást okolják a veszteségekért s az ezer-

SZTALIN ÉS SAPOSNIKOV: A VÉGZET EMBEREI...
Meglepő moszkvai hírek szerint, a vörös hadsereg főparancsnokságát Saposnikov tábornok vette át Sztalintól. A politikai biztosok intézményét állítólag már eltörölték a szovjet hadseregben... Angolszász-ellenes hangulat fűti az elkeseredést a vörös csapatok között. A világsajtó nagy változásokat vár...

A DON BALPARTJÁRA MENEKÜLT VÖRÖSÖKET LÖVIK A NÉMET GÉPPUSKÁSOK

FINN KATONÁK ROHAMOZNAK EGY SZOVJET GÉPPUSKA-FÉSZKET

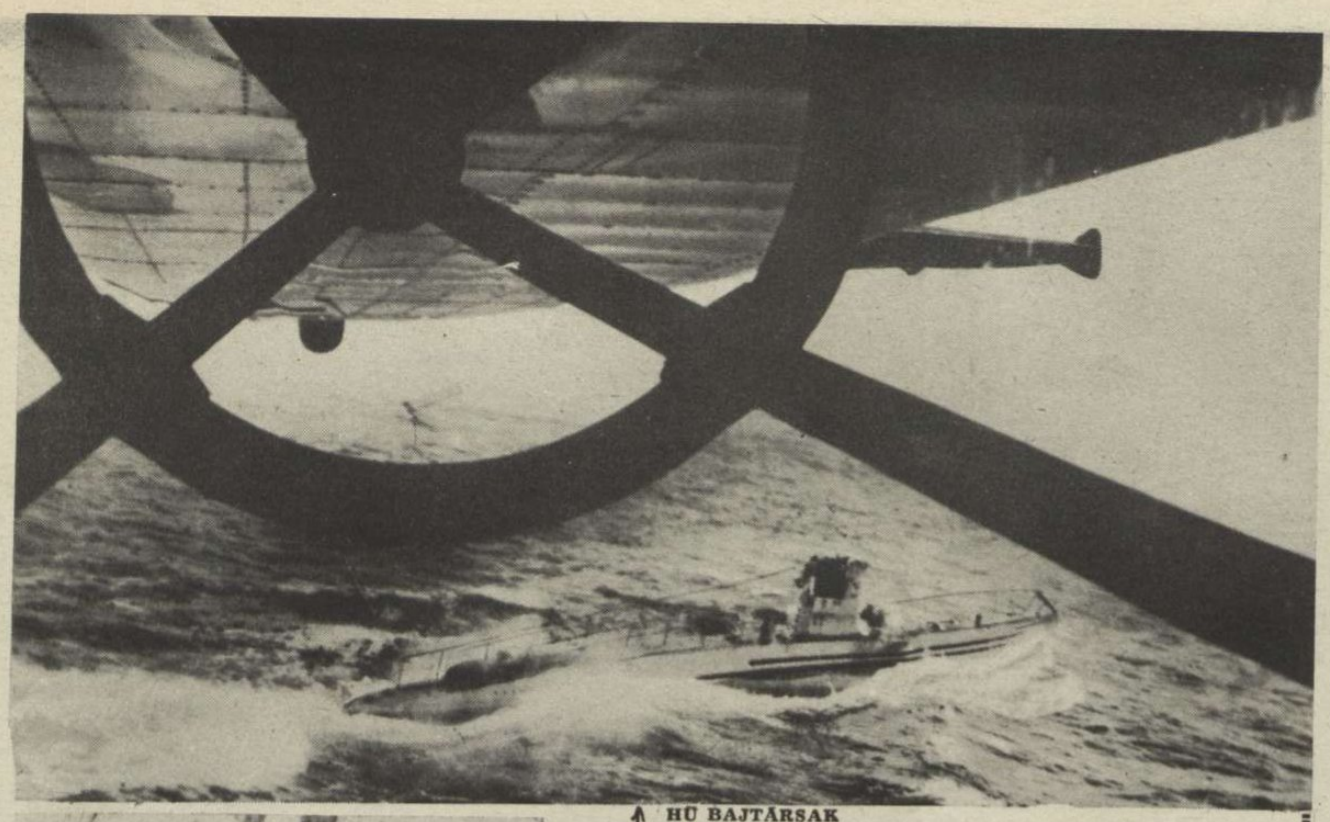

HŰ BAJTÁRSAK TALÁLKOZÁSA:
A német harci repülő és a tengeralattjáró találkozásánál az Atlanti-oceán végtelen vizein, a levegő és a tenger urai üdvözlik egymást . . .

A KUFRAI OÁZISBAN
A német légierő súlyos támadást intézett a kufrai oázis repülőtere ellen s felgyújtotta a földön veszteglő angol repülőgépeket . . .

HEGYIVADÁSZ ROHAMCSAPAT
közelharcban, a Novorosszijszktól délre húzódó arcvonalon

LENINGRÁD KÖRZETÉBEN
csak néhány vörös katona jutott át a Néván, de azok is elpusztultak a heves ellentámadásban . . .

AZ ELFOGLALT BAKANSZKAJA
vasúti pályaudvara. Roncsokba verte a vonatokat a stukabombák ereje . .

szer beharangozott győzelem kitolódása a világürbe, elkeseríti a csalódott jósokat.

Repedések támadnak mindenfelé a demokrata-kommunista háborús egyesülésen s a letagadhatatlan viszály, civódás és tanácstalanság sokkal fontosabb a háború szempontjából, mint ahogy az elvakult érdekeltek képzelik . . .

A frontokon

nem mutatkozik sehol olyan kétértelműség, mint ellenségeink zilált diplomáciájában. A tengelyhatalmak seregei szilárdan tartják a kezdeményezést a tengeri, légi és szárazföldi arcvonalakon s a demokráciák és a szovjet *alkalmazkodni kénytelenek* hatalmas és valóban egységes ellenfelük katonai terveihez.

A *szovjetfronton új német támadások körvonalai bontakoznak ki, széles arcvonalakon!* Az északi szakaszon súlyos légitámadások pusztítják a szovjet utánpótlási vonalait és a csapatgyülekezéseket. *Leningrád* alatt újabb szovjet átkelési kísérletek omlottak össze a Néván és a megközelített déli partokon. A *Ladoga-tónál* a német rohamcsapatok kiverték az ellenséget jól megerősített állásaikból. *Az Ilmen-tó déli harcszakaszán, többnapos kemény harcban egy fontos terepszakaszt foglaltak el a németek és megsemmisítettek 5 lövészhadosztályt és 2 lövészdandárt.*

A *Volga* felső folyásánál nagyszámú ellenséges erődöt robbantottak szét s eredményes helyi támadások folynak a vörös hadsereg kötelékei ellen, *Rzsev* és *Voronyezs* hosszú arcvonalának sok fontos pontján.

A sztalingrádi csata befejezettnek tekinthető. A nehéz közelharcokban a város túlnyomó része német kézre került s a nehéz tüzérségi tűzzel elárasztott északi készenléti állások és lakónegyedek már nem is tartoznak Sztalingrádhoz. A vörös hadsereg az utolsó 10 nap alatt 459 repülőgépet vesztett s ugyanezen idő alatt a német veszteség 36 gép volt.

A Kaukázusban erősödik a tengelyhatalmak csapatainak nyomása. A Fekete-tengeren szeptember havában 24 szovjethajó, 42,000 tonna sülyedt el s a novorosszijszki partvidéken előretörő tengelycsapatok *Tuapsze* kikötőjét fenyegetik. A Kaukázus északnyugati részén elesett *Malgobek* városa s a *Terek-folyó* mentén a vörösök feladták egy fontos erődvonalukat. *Groznijt, a híres olajvárost a német repülők felgyujtották.* A kedvezőtlen terep- és időjárási viszonyok sem tudják megvédeni a szovjet haderőt az állandó vereségektől s az elvesztett magaslati állások és völgyzáró erődök veszedelmesen meggyöngítették a további ellenállás lehetőségeit.

A honvédarcvonalon az elmúlott hét folyamán csak helyi jellegű csatározások folytak. A kisebb honvédkülönítmények és a járőrök sikeres rajtaütéseket hajtottak végre az előretolt ellenséges fészkek ellen s több foglyot ejtettek és nehéz fegyvereket zsákmányoltak. A honvéd légi kötelékek hatásosan bombázták az egyik fontos szovjet közlekedési csomópontot. *A harcbavetett gépek mind visszatértek.*

A tengereken

sem dicsekedhetnek az angolszászok — csökkenő *veszteségekkel* s a német tengeri harc mérlege megérteti az érezhető londoni riadalmat. *A folyó évben, január havában 400.600 tonna, februárban 525.400 tonna, márciusban 646.900 tonna, áprilisben 585.000 tonna, májusban 924.000 tonna, júniusban 886.000 tonna, júliusban 815.900 tonna, augusztusban 808.100 tonna és szeptemberben 1,011.900 tonna angolszász hajótér került a tenger fenekére!*

Az elmúlott héten a német búvárnaszádok harcáról kiadott jelentések szerint, az afrikai és délamerikai partok előtt először 5 gőzöst, 26.000 tonnát, később az afrikai vizeken, közvetlenül Fokváros kikötője előtt *12 hajót, 74.000 tonnát sülyesztettek el.* Más tengeralattjárók, az Atlanti-oceán különböző pontjain *10 hajót, 67.000 tonnát torpedóztak a hullámsírba.*

A *holland* és a *flamand* partok közelében kifejlődött heves gyorsnaszád harcokban két angol tengeralattjáró és több ágyús naszád pusztult el. Az angol tengerpart közelében a német gyorsnaszádok 4 hajót, 11.400 tonnát semmisítettek meg.

Enzo Grossi olasz kapitány tengeralattjárója elsülyesztett az Atlanti-oceánon egy Mississippi-típusú 33.000 tonnás amerikai csatahajót. A japán légi és tengeri erő a Salamon-szigeteknél megtámadott egy nagyobb amerikai tengeri köteléket s már az első fordulóban több repülőgépanyahajót s 20 szállítóhajót pusztított el.

Az angol légi haderő a nyugati zavaró bevetülések és az afrikai harcok során, az utolsó 10 nap alatt 127 gépet vesztett, a németek 23 gépével szemben.

Az afrikai légi harcok erősödnek s élénkebbek a felderítő és járőr csatározások is.

Nincs egyetlen pontja a sokezer kilométeres világfrontnak, ahol a demokráciák és a kommunista seregek katonai eredményekkel vigasztalhatnák önmagukat. Ezért van olyan égető szükség ellenfeleinknél a tényeket leplező — szájcsatákra . . .

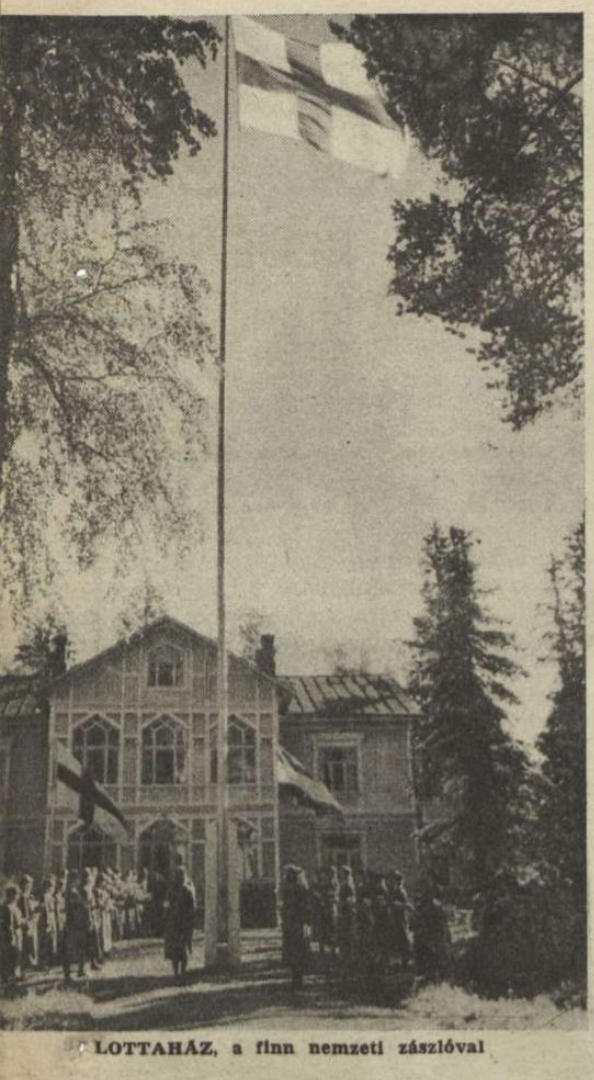

LOTTAHÁZ, a finn nemzeti zászlóval

FANNI LUUKKONEN látogatóban lottái között

PAJÁRI TÁBORNOK
téli hadiszállása a karjalai félsziget lövészárkai között

A finn lélek háborús csodái

A ma már százezres létszámot számláló magyar női önkéntes honvédelmi munkaszolgálat szervezője és országos vezetője: *Dálnoki Veress Julianna dr.* négytagú asszonyküldöttséggel Finnországban járt *Fanni Luukkonen* tábornokasszony látogatásának viszonzására és a finn női honvédelem tanulmányozására. Felkerestük *Dálnoki Veress Juliannát*, hogy a finnek mai életéről, a háborús finn lelkiségről adjon tájékoztatót a Magyar Futár olvasóinak.

A finn lelkiségről beszélgetünk elsősorban és csodálattal kell megállapítanunk, hogy a tökéletes együttérzés, az egyén teljes háttérbeszorítása és a közös, nagy cél érdekében kifejtett legnagyobb erőfeszítés jellemzi. Nem gyorsan ellobbanó lelkesedés az, ami betölti a finnek lelkét, hanem a hazaszeretetnek olyan izzása, amely a legteljesebb önfeláldozást jelenti. Győzelembe vetett hitük, önbizalmuk, teljes felszabadulásuknak reménye egészen töretlen. *Ebből fakad az az erő, amely máris megkezdte a földig rombolt városok újjáépítését*, alig néhány kilométerre az arcvonalaktól, ágyúdörgés, bombák robbanása, gránátok üvöltése között. Öreg és gyermek, asszony és férfi kivétel nélkül a haza védelmezője és feltámasztója Finnországban. Az első arcvonalból néhánynapos „pihenőre" visszavont tartalék katonái erdőt irtanak és hatalmas szálfákból házakat rónak össze a hajléktalanok részére. Havonta ötven-hatvan ház készül így el. Csak ajtó- és ablaknyilásukat kell majd kivágniok azoknak, akik felállítják földjük mesgyéjén, az erdő alján, a mocsár szélén. A katonák kezeügyében ott van a fegyver, de markukban balta, fejsze csattog, faragókés villan és munkájuk nyomán egyre szaporodnak az egyforma házak, hogy mielőbb tető alá jussanak a bombarobbanások, szörnyű tüzérségi támadások hajléktalan áldozatai.

Dálnoki Veress Julianna dr. elbeszélése nyomán számtalan hősi eposz elevenedik meg a harcoló finnek: katonák és frontlották szakadatlan küzdelmeiből.

A Mannerheim-vonal csodái! Nem szabad itt erődövre, amolyan Siegfried- vagy Maginot-vonalféle beton- és acélfalra gondonunk! A Mannerheim-vonal nem volt egyéb, mint hús és vér és hazaszeretet! És acélágyúk, 156 üteg, napi háromszázezer gránát, három orosz hadosztály ellenében, mégis *három hónapig védte eredményesen a mindössze egyetlen finn ezred, három ágyú.* Egy-egy katonának napi tíz golyó jutott a fegyverébe. Mi volt mégis az, ami képessé tette őket a lehetetlenre? *Pajari* tábornok, a finn Rommel, egyszerűen magyarázza ezt:

— *Közel kellett engednünk az ellenséget, hogy minden golyónk célba találjon.* Hogy ez veszélyes? Vállalnunk kellett a legnagyobb veszélyt!

Ha egynapos előkészítő tűzérségi tűz után rohammal támadtak az oroszok, és visszaverték támadásukat a finnek, *Pajari* tábornok szinte külön-külön rázta fel holtfáradt embereit:

— *Könnyebb verejtéket hullatnunk, mint vért!*

És az alig lézengők csodálatos erővel újrakezdték: ellentámadást indítottak, megfutamították az oroszokat.

Pajari, Martola, Malmberg, Sihvo, Öhlquist tábornokok! Nevek, amelyekről egyszer, ha megírják ennek a háborúnak történetét, az egész világ beszél majd, mint a csodálatos hazaszeretet, fáradhatatlanság, kitartás és hit hőseiről. Egy-egy kiragadott név az ezer, meg ezer egyformán harcoló hősök seregéből, a Schutzkorpsorganisation, a véderőszervezet acél egységéből. Ennek a véderőszervezetnek egyik kezét, egyik szemét, egyik fülét jelentik a *lották!* Ott vannak mindenütt, ahol szükség van rájuk. Egészen előretolt megfigyelőállásokban, távcsövek mellett, távbeszélőknél és futárszolgálatban. Az egész finn tábori postaszolgálatot lották látják el. Csizmában és bélelt bundájukban ott dideregnek a nyitott, magasra épített megfigyelő állásokban, közel az első arcvonalhoz. Szürke ruhájukban ott járnak a tábori konyhák körül, főznek, mosnak, varrnak a katonáknak. Házat építenek közvetlenül a front mögött, papírfüggönyök, terítők, néhány váza és benne fenyőág, egy-egy kis virág, polcokon apróságok, a tűzhelyen kávé- és a harcokban megfáradottak otthont találnak, felfrissülést, hogy tovább folytathassák újult erővel hősi küzdelmüket!

ÉPÍT A FINN KATONA
Hatalmas fenyőszálakból épül a téli szállás a front mögött

Viipuri, a rommálott város! Valaha nyolcvanezer lakója volt, ma csak huszonötezer ember visszatelepedését engedélyezte *Turna* őrnagy, a polgármester, a város újjáépítője! Huszonötezer ember, tekintet nélkül arra, hogy nő vagy férfi, mindegyik köteles fát vágni, hogy a város tüzelőellátását biztosítsák. Egy férfi lakos négy öl, egy női lakos két öl fát köteles beszolgáltatni. Ha rokkant, vagy erőtlen, elvégzi valakinek a munkáját, aki vállalja helyette a favágást! Kivétel nincs! Ezt a mennyiséget katonatisztek éppenúgy szállítják, mint a városi hivatalnokok... A házak egy-egy kivételével romokban hevernek. *De Viipuri parkjaiban már virágok nyílnak, békésen növekednek a berlini olimpiászról hozott facsemeték, a pavillonokban zene szól délutánonként és a lakosok a stadionban versenyeznek, hogy ép legyen a testük-lelkük az újjáépítés nagy munkájára.* A hatalmas könyvtár egyik részében gyermekolvasóterem, apró székek, padok, asztalok, virágok és könyvek, hogy a lotta gyermekei szórakozást találjanak, amíg anyjuk a hazának dolgozik. A romok között pedig új épületek emelkednek és az emberek arcán nem búsong kétségbeesés, mosolyognak, bíznak, dolgoznak a hazáért, mindannyiok szebb jövőjéért!

Summa és Tajpale, legközelebb az orosz fronthoz, nemrég a téli háború színhelyének gránáttal szántott földje, erdőtemető. Kidőlt fák, vagy megszaggatott, lombtalan csonkok, gödrök és elesettek világa! Itt haladt át a magyar asszonyküldöttség, hogy egészen közelről szemlélje meg az orosz frontot. Egy előretolt megfigyelőállás távcsövén át idelátszik Leningrád, Kronstadt és a két orosz fészek közé ékelődő Peterhoff, közelben a Ladoga-tó hidegen csillogó tükre. Leningrádot éppen német ágyúk lövik. Füstfelhők, láng- és zsarátnoktenger a Szent Pál templom kupolája, a magasra szökő, legtöbbnyire csonka tornyok felett! A föld szüntelen dübörög, remeg a levegő és, ha hevesebb a szél, kesernyés füstszag tölt be mindent. De a finn vonalakban rendszeresen folyik az élet, a munka. A szépen épített fedezékeken piros-fehér-zöld zászlócskák lobognak, fenyőkoszorúk, nyírfaágak díszelegnek, kedves rokonokat, ritka vendégeket vár a front! *Unkarin naisia* — magyar asszonyok! Ez a jelszó egy nap az egész fronton és katonák, lották, tisztek és munkások a csodálatos finn énekkulturában nevelkedett északiak négyszólamú magyar dalokat énekelnek üdvözlésképpen.

Pajari tábornok számára téli hadiszállást építenek a katonái. Készülődnek a korán beálló télre, új harcokra, további küzdelmekre. És lelkükben nincs a csüggedésnek, a fáradtságnak nyoma sem. Mosolyognak, énekelnek, harcolnak és fát vágnak, sportolnak és virágot ültetnek, hús-vér erődvonalban küzdenek és építenek, egyre építenek a romok között!

Kenese Erzsébet.

VIIPURI TEMPLOMA ÉS HŐSÖK TEMETŐJE

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(8.)

Sok idegen fordult meg a faluban, igazán nem tünhetett fel senkinek, hogy Brandstein Juda boltjába is betévedt néha egy-egy látogató. Ki tartotta volna számon, hogy mindig ugyanaz a fekete, fáradt arcú, ráncos szemű zsidó s mindig ugyanaz a vándorló legény keresi fel? S ki tudta volna megmondani, hogy azok a százkoronások, amik ilyenkor a boltos régi vászonzacskójába kerültek, honnan jutottak oda?

Régen nem félt már, ha látta az ajtó felé tartani a keménykalapos, sörtésarcú, mogorva idegent s elő kellett szednie a rejtekhelyről az idegen könyveket, füzeteket és ujságokat. Nem kiváncsiskodott beléjük, fel nem ütötte egyiknek a fedelét se, nem azért, mintha nem érdekelte volna: mi van bennük. Inkább ösztönös idegenkedés volt ez, az az érzés, hogy míg nem ismeri a könyvek belsejét, voltaképpen nincsen is köze az egész ügyhöz.

Csak a parasztokat tartotta szemmel, azokat figyelte és várt mikor csaphat rájuk. Akiket kiszemelt, azokat lassan magához szoktatta, hitelt adott nekik. Vorobcsuk Alexijék az ő pénzén vettek tehenet, Hatalák felesége hozzá járt a boltba és a többiek is, sorban, mind az ő zsebében voltak. Óvatosan szőtte köréjük a hálót, észre se vették. Majd csak akkor kapálózhatnak, ha nyakukon egy szép napon megszorítja a hurkot, de akkor már késő lesz.

Először Risko Ljivákkal akart leszámolni. Marusját ákarta, ezt a keményhúsú parasztlányt, ezt a szőke, lassújárású gyermeket egészen magához kapatni. Nem felejtette el a sötét estét, mikor ágyán feküdt, részegen a pálinkától. Ó, hányszor idézte vissza ezt a képet azóta...

A raktárszobában, éjszaka, gyakran hevert álmatlanul a nehézszagú ágyon s olyankor mindig elképzelte, hogy csak ki kell nyujtania a kezét: eléri a ruténlány meleg testét. Órákig hempergett, forró bőrrel és doboló halántékkal így, átadva magát a képzelődésnek, amely a legvadabb képeket kergette lehúnyt szemei előtt. Nappal is szinte álomban élt. Ha vevő lépett be, asszony, vagy leány, a piszkos szoknyák, vastag kendők alatt formáikat kutatta és a Marusja testével hasonlította össze. Keze reszketett, arca vörös volt ilyenkor.

— Tán beteg, fiatalúr? — kérdezték részvéttel és némi kajánsággal.

Nem felelt, csak morgott valamit.

Azért nem hamarkodta el a dolgot. Most is számított, várakozott a legalkalmasabb pillanatra. Hajszolta magát a munkában, védekezett követelőző ösztönei ellen, amelyek hebehurgya cselekedetekre csábították; lótott-futott, egy héten háromszor is begyalogolt Munkácsra. A ven Oziást minden alkalommal felkereste és hosszan beszélgettek. Tövérőlhegyére kikérdezte az öreg, gyámkodott felette, tanácsokat adott neki. Az orosz könyvekről nem beszéltek eddig, egyikük se hozta szóba a veszedelmes írásokat. Egy napon azonban, mikor megint megjelent Juda a boltban, hátraintette kis üvegkalitkájába.

— Akarok veled valamiről beszélgetni, Brandstein Juda... — mondta és hunyorgott hozzá.

— Lehet.

Azt gondolom, hogy nálunk ebédelhetnél ma.

— Jó.

Árukat hoztak, vevők jöttek, az öreg, ősz fejével és az asztalra csüngő szakállával számadásai fölé hajolt, mintha vendége ott se volna, elmerült a koronák és fillérek áradatában. Magában, félhangon mormolva számolt, bólogatott hozzá s közben még arra is ráért, hogy az üzlet felé vessen egy-egy pillantást, ahol a segédek tevékenykedtek.

Juda jól kinyitotta a szemét, nem árt, ha az ember ilyen nagy boltban alaposan szemügyre vesz mindent. Hol volt már ez az ő garasos kis odújától! Ezrek fordulnak meg egy nap Oziás kezén, a portéka jóformán meg se melegszik nála, máris gazdát talál s a haszon csorog a barnára festett, vaskos páncélszekrénybe, amely méltóságos helyen, a kis kalitka közepén trónol, mint a frigyszekrény: tisztelet és csodálat tárgyaként.

— No, mehetünk, Brandstein Juda... — nyújtózott a fáradhatatlan öreg. — Itt az ideje, hogy ebédeljünk.

Magukra hagyták a segédeket, akik kaptak még egy-egy utasítást, parancsot, hogy ezt, vagy azt a kereskedőt mikép szolgálják ki. Hadvezérként irányított a prófétakülsejű zsidó, semmi se kerülte el figyelmét és az ajtóból visszafordulva is átkozódva vonta felelősségre a szegény és alázatos rutén szolgát, mert egy rizses zsák kiszakadt és a gyöngyszínű szemek elperegtek a padlón.

— Részeg disznó, — kiáltozta, magából kikelten, — majd adok én neked! Eliszod az eszed és nekem csinálod a kárt? Levonom a fizetésedből a portéka árát! Lopom én a pénzt, hogy megkárosíts?

Még az utcán is dohogott és panaszkodott Judának, hogy ha nem vigyáz az ember, tönkre teszik a parasztok és segédek. Valóságos ellenségeket tart, fizetett ellenségeket maga körül, mert valamennyi arra tör, hogy őt koldussá tegye.

— Az idegen ilyen, fiam... Tanuld meg, hogy nem szabad bízni senkiben, csak aki a mi vérünk.. Csak a rokon igaz az emberhez... És nekem nincs fiam. A Mindenható nem ajándékozott meg engem egy gyermekkel, akire vénségem idején támaszkodhatnék...

Az ismerős, zeg-zugos utcákban kanyarogtak s Juda némán hallgatta a lamentáló panaszt. Olykor

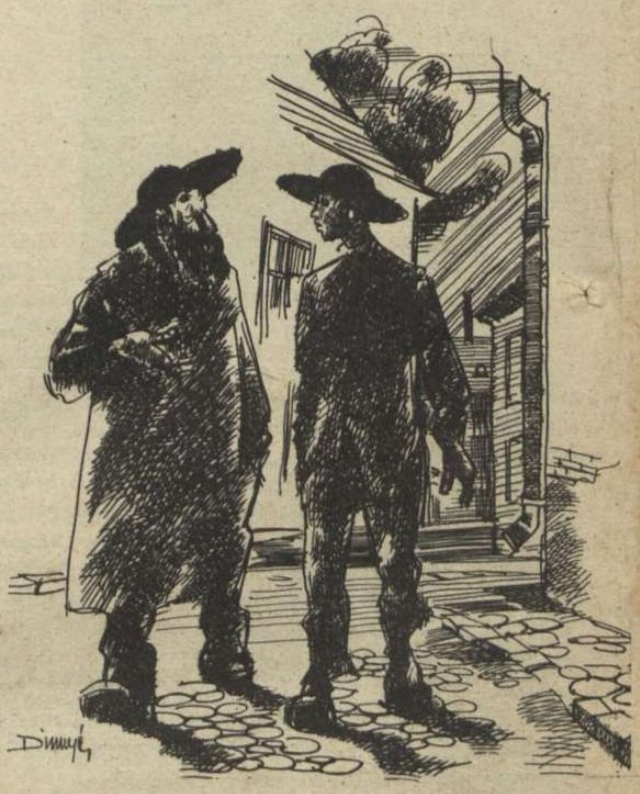

elhaladt mellettük valaki, akivel együtt árult a piacon, s az komolyan köszöntötte, aztán megfordult utánuk. Lám, — gondolta, — Groszmann Oziással barátkozik már, csakugyan sokra viszi még ez a fiú.

Az öreg egy óriási, sárgára festett házban lakott, de nem a gettóban, hanem egy tisztes polgári utcában. Az épület ablakait sűrű függönyök fedezték el s a kaput mindig zárva tartották; olyan volt a hatalmas ház, mintha senki se élne falai között, vagy valami sötét titkot rejtegetne, emberi szemek elé nem valót.

— No, itt vagyunk... — kereste elő hatalmas kulcsát Oziás.

Megforgatta a zárban és előre tessékelte a vendéget.

Az udvaron kacsák sápogtak és három vizeshasú hízó lúd hevert, a kövek közt sarjadó füvet csipegetve, lustán. A konyha nyitott ajtaján ételszag ömlött ki.

— Erre, Brandstein Juda...

Üveges verandán át nyitottak be a házba, amely minden gazdagsága ellenére is ösmerős szagú volt Juda előtt, eszébe juttatva a tarnopoli otthont.

Csillárok függtek a mennyezetről, a barnára festett deszkapadlót szőnyegek borították s a bútorok piros plüss huzata ünnepélyes külsőt kölcsönzött az egész lakásnak. Oziás szinte nem is illett ebbe a környezetbe, szakállával, kaftánjával, nagyszélű velurkalapjával.

— Ez itt a feleségem, Brandstein Juda...

Az ebédlőből magas, kövér öregasszony jött eléjük, ruhája nyakára bukó tokával, vörösbarna parókával a fején, méltóságosan. Ujján gyürük szikráztak.

— Hol a lányunk, Jetta?

— A konyhában.

— Szorgoskodik... Isten tartsa meg őt, szorgalmas, derék leány. Ez a vigasztalásom, hogy olyan házias... Ha már fiam nincsen...

— Oziás, ne panaszkodj megint...

Legyintett, hogy jól van és sóhajtva ereszkedett egy piros karosszék ölébe.

— Ülj le, Brandstein Juda... Meghívtam őt ebédre, Jetta. Üzletfelem és igen derék fiatalember, aki még sokra viheti.

Az asszony velük maradt néhány percig, de csak némán hallgatta, a fal mellett állva beszélgetésüket, aztán kiment.

Juda gondolkozni kezdett, hogy voltaképpen miért hozta őt házába Groszmann Oziás? Eddig

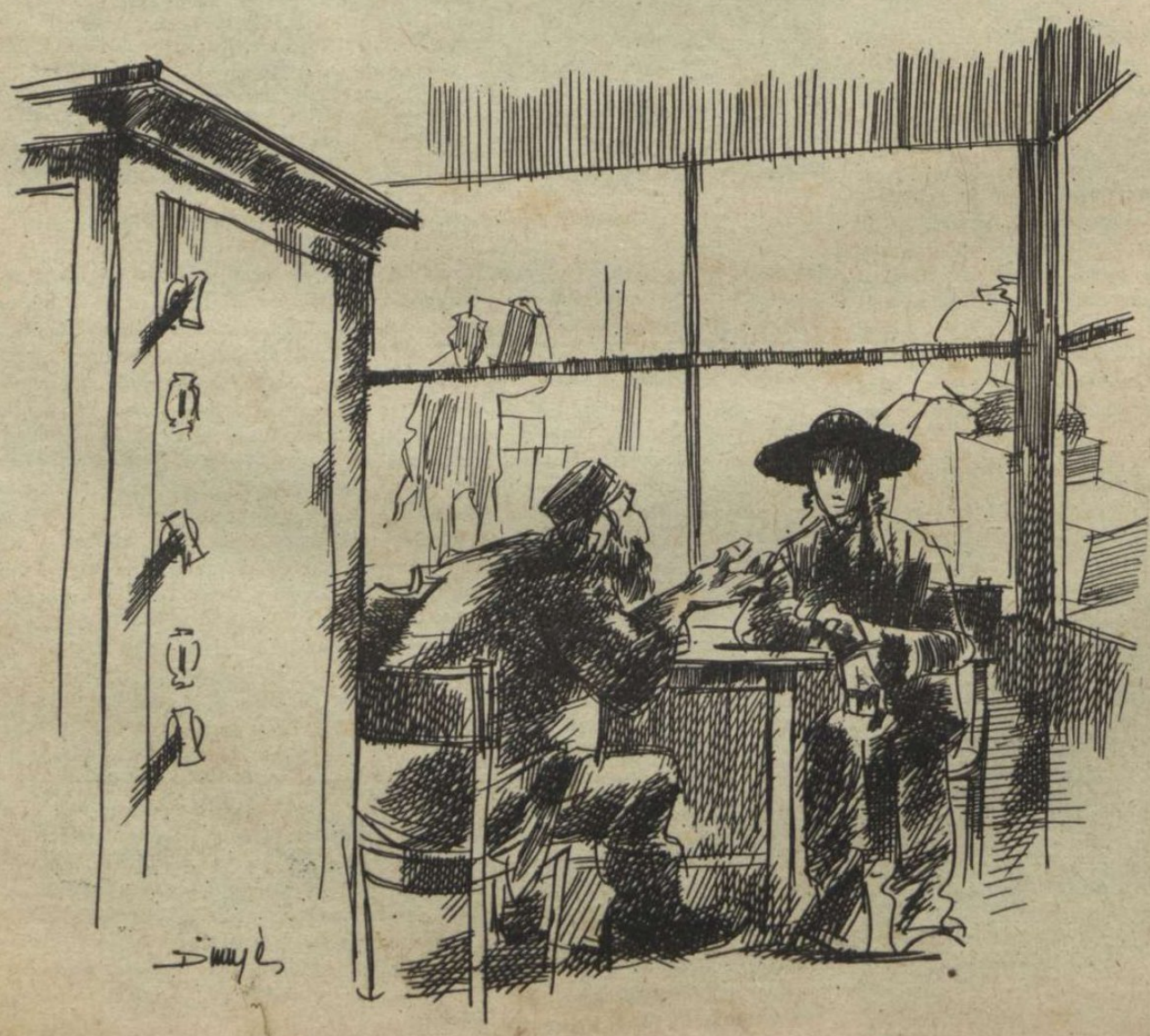

nem jutott eszébe soha, s az, hogy nála vásárol, hogy adósa, még nem ok talán?

Összefüggést keresett és egyszerre megvillant elméjében, hogy hátha őt szemelte ki leánya férjéül? Délelőtti célzásai a gazdátlan üzletre, a rokonok iránti bizalomra, panasza a fiúörökös hiánya miatt, vajjon nem ezt jelentik-e? Szédült a gondolatra és csak szórakozottan bólogatott az öreg szavaira. Egy milliója is lehet Groszmann Oziásnak... Egy milliója, ha nem több... Alig várta, hogy megjelenjék a leány, hogy lássa: miféle, csunya-e, vagy szép, habár ez nem számít olyan hozomány mellett, amilyet Oziás adna vejének.

— No, hogy megy az üzlet? — hallotta egyszerre a kérdést.

— Nem panaszkodom.

— Azóta nincs semmi baj?

Juda tudta, hogy a kérdés mire vonatkozik. Az öreg a törvényszéki ügyre célzott, amiből ő húzta ki olyan szépen.

Mosolygott.

— Nincs... Tanul az ember és egyszer történhetik csak baj, ha okos.

— Úgy, úgy...

— Bár van valami — —

— Micsoda?

Hallgatott egy kicsit, aztán szeme sarkából élesen figyelve a szó hatását, hirtelen kimondta:

— Az orosz könyvek...

Oziás értetlen arcot vágott.

— Hogy-hogy orosz könyvek?

— Hoztak nekem bizonyos könyveket... Egy Eihorn Éliás nevű ember.

— Igen?

— Azt mondta, hogy innét jön hozzám, őt Groszmann Oziás küldte...

— Úgy? Eihorn Éliás? Emlékszem a nevére... Szóval orosz könyveket vitt neked.

— Azokat.

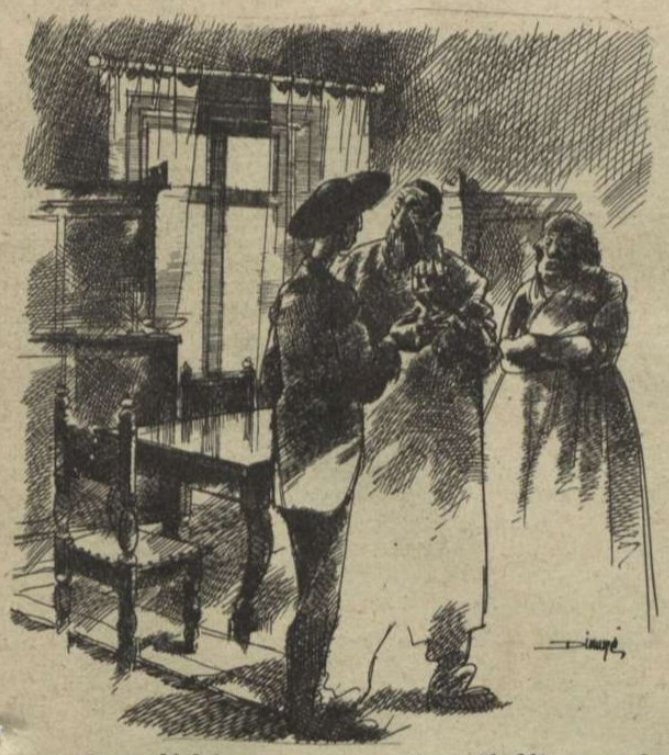

Maga elé bámult, nyomogatta a térdét, mert így tavaszonként a köszvény bántotta és homlokát összeráncolva sziszegett. Juda nem látta az arcát, mert egészen mélyen lehajolt fájó lábai fölé. Mikor visszaegyenesedett, már semmi se mutatta, hogy meglepődött volna, vagy kellemetlenül érintette a könyvek említése. Bizonyos, hogy jobban szerette a hallgatást erről a dologról, különben tán már régen előhozza, ő említi fel Judának, hiszen eleget beszélgettek ama nap óta. Nem baj... Ha kellemetlen neki, annál jobb, valamiféle fegyver van a kezében vele szemben. Úgyis elbírhatatlan volt már kiszolgáltatottsága ennek a sárgaképű vénembernek, aki úgy rángatta ide-oda, mintha alkalmazottja lenne. Felsőbbséges tanácsai néha bosszantották is.

— Hát azokkal vigyázni kell...

Megfontoltan és halkan mondta, aprókat bólogatott, aztán egyenesen szemébe nézett Judának:

— Csakugyan ismerem azt az embert... Eihorn Éliásnak hívják, azt mondod? Igen... Emlékszem, ez a neve, valóban... Ismerem őt... Én küldtem hozzád, Brandstein Juda. Mondtam neki, hogy te egy derék és szorgalmas fiatalember vagy. Élelmes kereskedő, aki nem veti meg a pénzt... Ez igaz...

Szeme most élesen villant és belemélyedt Juda tekintetébe.

– De... arra nem emlékszem, hogy neked tanácsoltam volna valamit ezekkel a könyvekkel kapcsolatban... Nem emlékszem, hogy mondtam volna: Brandstein Juda, ezt, vagy azt tedd, vállald el, vagy küldd ki házadból az embert, aki az ajánlattal jelentkezik... Vagy nem így volt?

Ohó! Ezt a ravasz vén embert nem lehet megfogni... Ez kisiklik a kelepcéből, mint a róka. Lám... Igaz is, amit mond szóról-szóra úgy van, ha vállalta, a maga kockázatára tette, Oziás nem cselekedett mást, mint odaküldött neki egy üzletet. Megkötötte? Jó. Nem? Az is az ő dolga.

— Így volt, Brandstein Juda, kedves fiam?

— Így...

Hangtalanul nevetett és szakállába mélyesztette kezét. Szeme körül apró ráncok futottak össze, most olyan volt, mint valamelyik próféta, az Irásból, vagy maga Ábrahám fia, József, aki így nézhetett a faraóra, mikor álmát megfejtette, ilyen ravaszul és elégedetten.

— Mondd csak, Brandstein Juda, mit akarsz?

— Én?

— Iiigen, — húzta a szót. — Valamit akarsz, fiam, ha most egyszerre eszedbe jutott neked ez az üzlet az orosz könyvekkel... Miért nem említetted eddig soha? Miért nem újságoltad el nekem, mikor ott járt nálad az az Eihorn Éliás? No, mondd meg csak szépen, mit akarsz? Szeretnéd tán megijeszteni az öreg Groszmann Oziást, a te jótevődet? Kár... Kár a fáradalomért, Brandstein Juda. Mert énnálam nincs olyan könyv. Nem is volt soha, fiam... Groszmann Oziás nem foglalkozik ilyen portékával, az én raktáramban nincs hely ilyen gyúlékony és veszedelmes áru számára... Én engrossista vagyok...

Megint mosolygott és nyujtózott a széken. Hasán, a nadrág fölött, kigyűrődött a szennyes ing és buggyot vetett. Arca kipirult, úgy látszott, egészen jó kedvre derítette a beszélgetés. Megfogta a fiatalembert, aki elvörösödve feszengett mellette. Mit akar ez a tacskó?

Azért tetszett is neki a próbálkozás.

Ez nem tisztel senkit, ez nem tekinti a jótékony barátot se. Már bánta, hogy ilyen hirtelen visszaverte támadását, jó lett volna látni: mire megy ki és mit akar tulajdonkép.

— No, nincsen semmi baj, — vigasztalta. — Csak ki akartad ugratni a nyulat a bokorból, ahogy a parasztok mondják. De egyenesen is megkérdezhetted volna.

Félszegen vonogatta a vállát és nevetett.

— Nem akartam...

— No, jó. Nincs semmi baj. Nem haragszom... Az öreg Oziás nem olyan ember... De mi van az ebéddel? Éhesek vagyunk...

Felkelt és átcsoszogott az ebédlőbe.

— Jetta! — kiáltott harsányan, — Jetta! Vendégünk meghal éhen, mi történik abban a konyhában?

Az ajtó kinyílt és belépett rajta Oziás leánya.

Juda tág szemmel, egyetlen pillantással egész alakját felbecsülte. Kicsit kövér volt és hasonlított anyjára, aki fiatal korában épp ilyen lomha szépség lehetett. Haja szénfeketén, dús csigákban keretezte arcát, a vastag szálak rakoncátlanul hullottak alacsony, széles homlokára. A keményen rajzolt szemöldök alatt bársonyos, sötét szemek ragyogtak, valami álmos, lomha pillantással. Szája a hajlott, keskeny orr alatt pirosan és duzzadtan virított.

— Ez az én lányom... Rozele... Ez a neve...

Juda félszegen meghajolt.

— Nagyon örvendek.

Kezet nyujtott. A húsos tenyér, a rövid újjak melegen pihentek egy pillanatig az övében.

— Én már hallottam magáról.

— Úgy...?

Szerette volna lenyelni a nyelvét, olyan ügyetlennek és fölöslegesnek érezte a szót, de Rozele észre se vette s az öreg Oziás se vetett rá ügyet.

— Mindjárt kész az ebéd, a cseléd jön teríteni. Ne legyenek türelmetlenek, apa.

Megfordult és lassú, ringó léptekkel kiment.

— Na?

Tudta, mit kell mondani:

— Szép, derék leány...

— Isten tartsa meg... És engedelmes. Tiszteli szüleit...

— Úgy is kell. A jó gyermek engedelmeskedjék a parancsolatnak, — válaszolta komolyan.

— Ő lesz az én örökösöm... No, reméljük, egyelőre még nem kerül erre a sor. Egészséges vagyok és szeretnék még egyet-mást csinálni.

Visszaballagott a karosszékhez és felemelte a pipát.

— Te nem dohányzol, Brandstein Juda?

— Nem...

Jól teszed. A szenvedély még a gazdag embernek se kell. És te szegény vagy.

A cseléd tányérokkal és evőeszközökkel csörömpölt be az ebédlőbe, aztán néhány perc múlva már ott ültek az asztal körül valamennyien. Jetta asszony maga gondoskodott vendége tányérjáról és szívesen érdeklődött: hogy él, mint mennek dolgai. Juda az asztal fölötti beszélgetésből látta, hogy az öreg Oziás valóban gyakran emlegethette őt, hiszen a család, még Rozele is, majdnem mindent tudott róla. Ismerte közös üzleteiket, az ő küzdelmeit, boldogulását, tehetségét, szorgalmát és jövőjéről a jóslatokat, amelyeket az engrossista itthon is elmondott.

— Folytatjuk. —

A ZICHY-BARLANG újonnan feltárt részében

A biharmegyei Zichy-barlangban, mely a visszacsatolt területen, Rév község alatt vonul el, új, nagykiterjedésű részt fedeztek fel. A barlang új része cseppkő-gazdagságban és méretekben vetekszik a világhíres **Aggteleki-barlanggal.**

A kutatásokat a földtani intézet megbízásából **Kessler Hubert dr.,** az Aggteleki-barlang igazgatója végezte. Az új részt keskeny, nehezen járható, vízzel csaknem teljesen kitöltött sziklaszoros választja el a barlang eddig is ismert részétől; a sziklaszoros után a barlang járata kitágul és hatalmas termek, cseppkövekkel telt üregek sorába torkollik. A Zichy-barlang az újonnan feltárt résszel egyik legnagyobb cseppkő-barlangunk lett és **hatalmas jelentőségű természeti kincset jelent számunkra.**

(Kessler Hubert dr. magnezium felvételei)

Gyönyörű cseppkőképződmények a Zichy-barlang újonnan feltárt részében

Roppant víztömeg dübörög végig a hatalmas barlangon; a szokatlanul száraz időjárás napjaiban is festői vízesések nehezítik meg az előrejutást

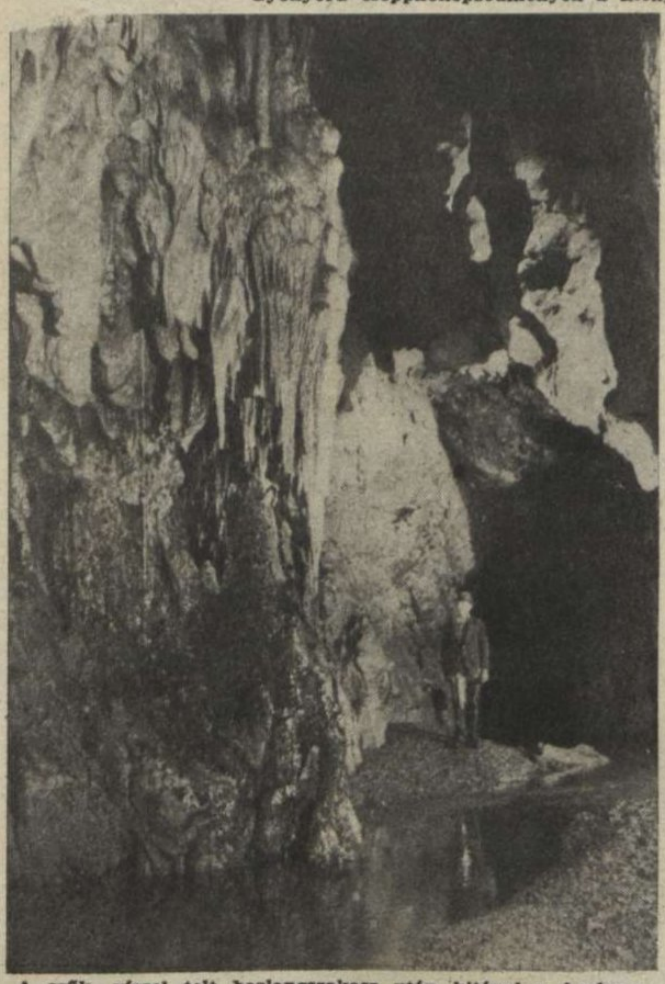

A szűk, vízzel telt barlangszakasz után kitágul a barlang járata és hatalmas méretű folyosóken keresztül szabad út nyílik a cseppkövekkel dús barlangba

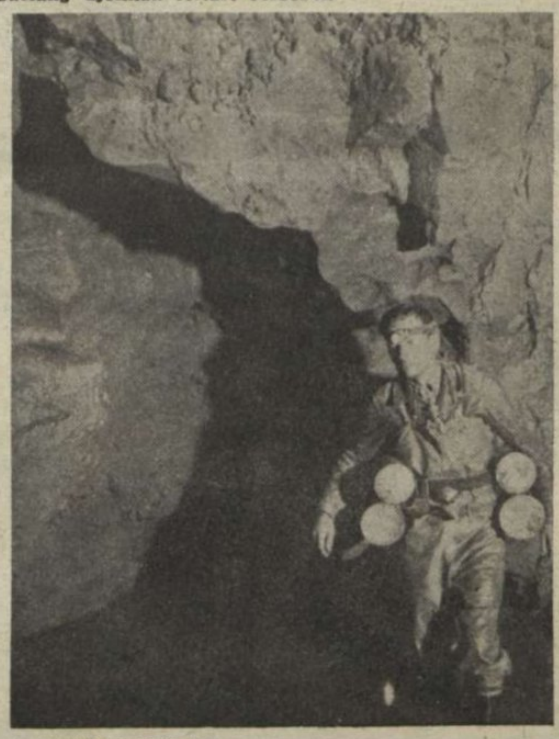

A kutató különös felszerelése: légmentes bádogtartályok könnyítik meg a mozgást a földalatti tavak vizén. A fejre szerelt villanylámpával kényelmes a kutatómunka

Később ismét elszűkül a járat; vízesések után hatalmas, csendes földalatti tavakon gázol keresztül a kíváncsi ember . . .

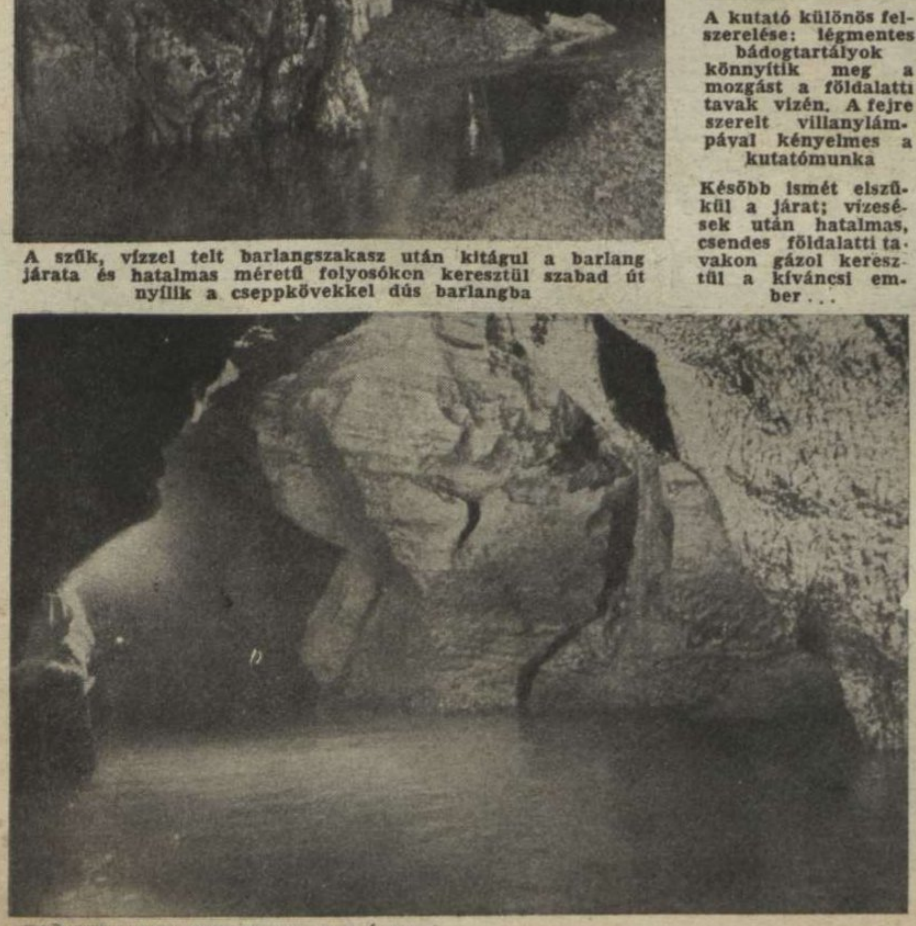

A barlang mérteit jól érzékelteti ez a kép: hatalmas, boltozatos terem, melyet természetes pillérek támasztanak alá. Sok természetimádó ember gyönyörködik majd a jövőben a magyar föld mélyének új csodáin

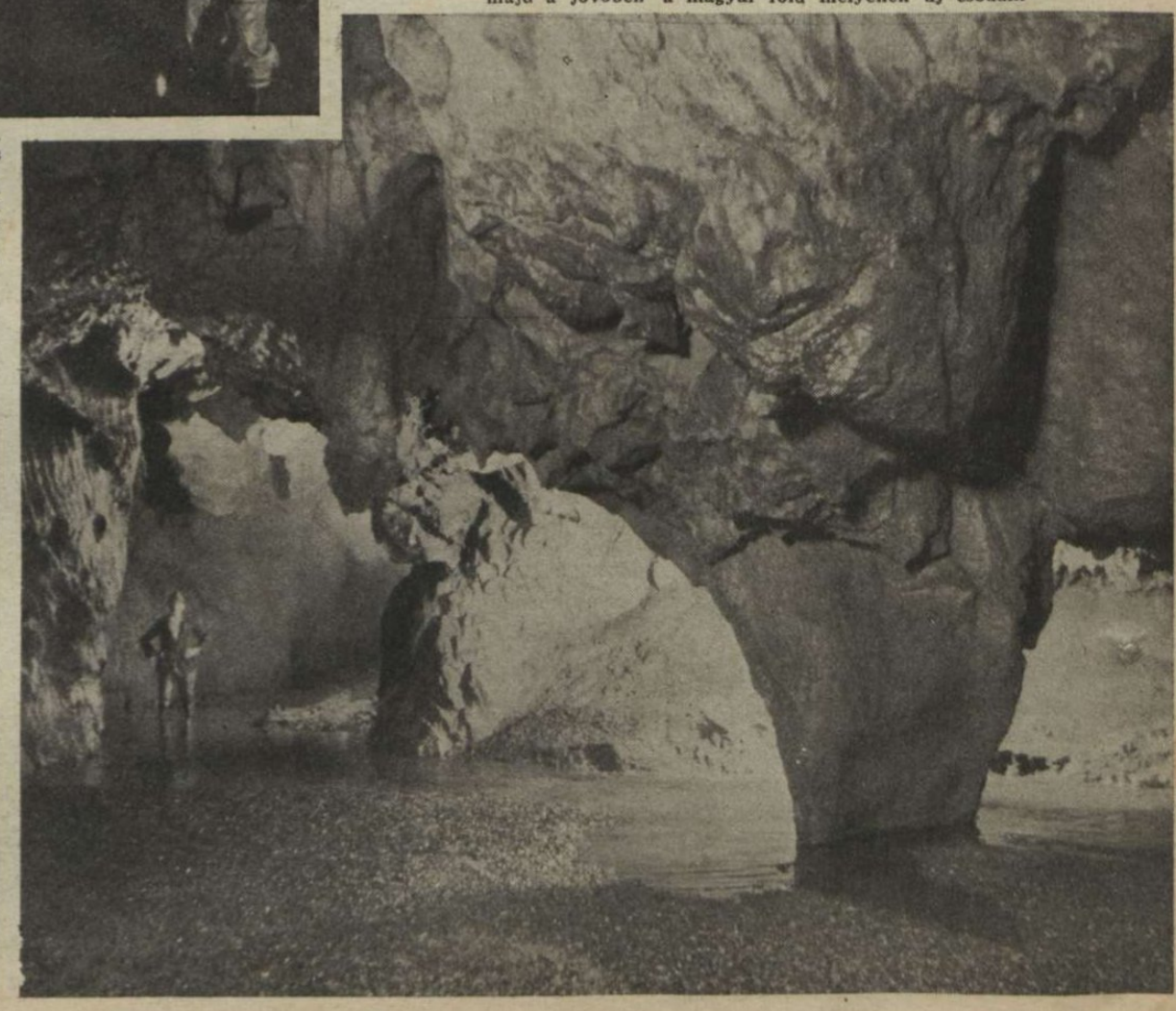

A REGGELI TORNA

— *Aladárkám, most már minden paragrafuson át tudsz csúszni!...*

A BENGÁLI TIGRIS

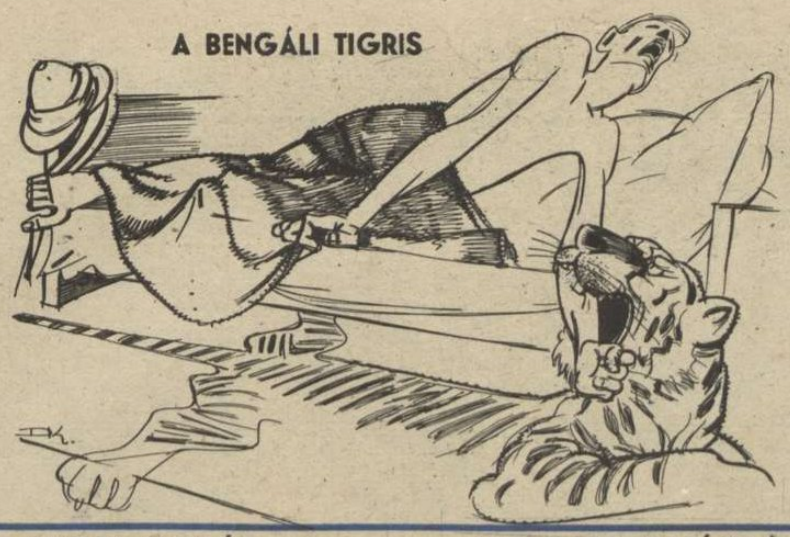

AZ ANGOL MATRÓZ

— *És szolgálat közben lett ilyen kancsal?*

— *Igenis, doktor úr, mert megfigyelő voltam egy csatahajón s az egyik szememmel állandóan a német tengeralattjárókat, a másikkal pedig a német repülőgépeket figyeltem...*

ANGOL SZIKRATÁVIRÓ:

Nincs semmi baj... Sztop. A hajón állunk... Sztop. Csak könnyű sérülést szenvedtünk. Sztop...»

ANGOL-SZOVJET DIPLOMÁCIA

Eden: «Határozottan állíthatom, hogy állandóan nagyobb leszek...»

Majszki: Ne nagyzoljon, kedves Eden lord, mert csak én lettem kisebb...

A DOLLÁRKULCS

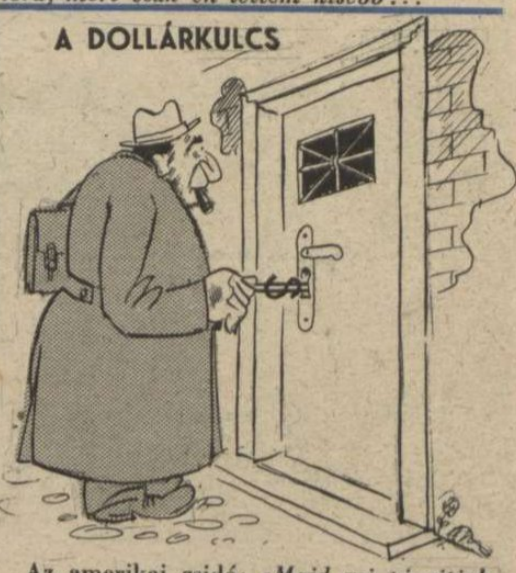

Az amerikai zsidó: «*Majd mi kinyitjuk a brit kincseskamrákat, szerte a világon...*»

MADAGASZKÁRBAN

— «*Ne sikolts! Csak megmentelek a francia erőszaktól!...*»

A TINTAZSIDÓK TALÁLMÁNYA!

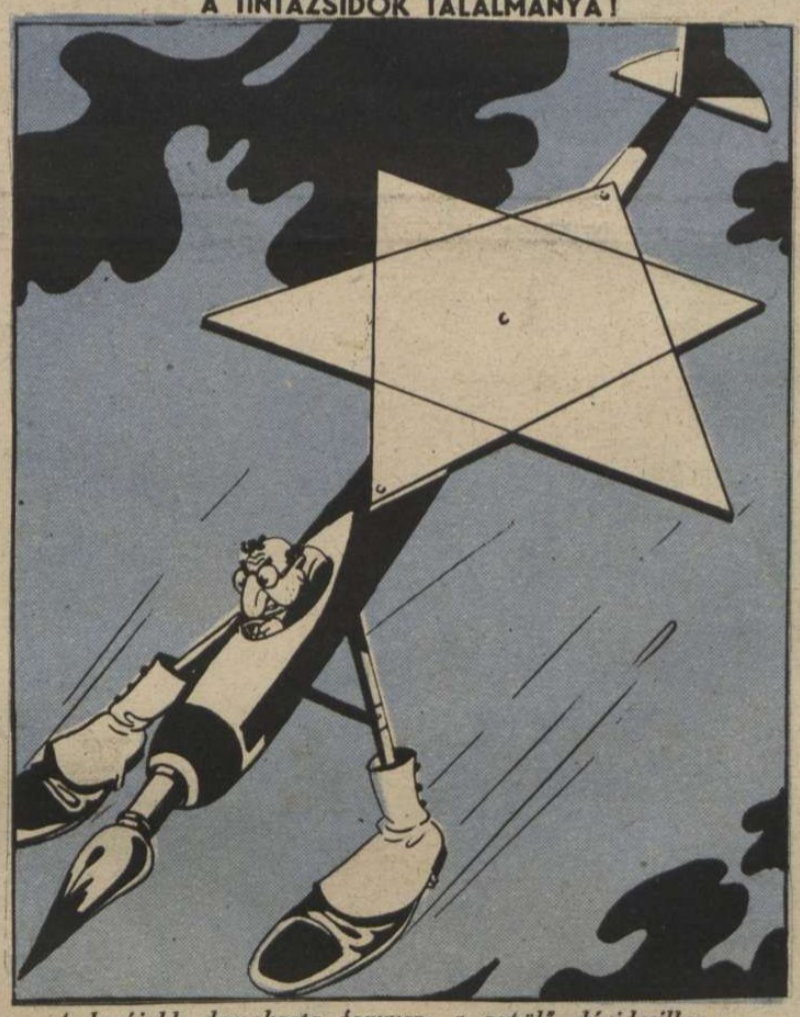

A legújabb demokrata fegyver: a repülő dávidcsillag...

CHURCHILL LIDERCNYOMÁSOS ÁLMA

CHURCHILL KÉT ARCA, – ÉS EGY VESZEDELME...

MOSZKVAI UZSORÁSOK LONDONBAN

— *Adós — fizess!...*

KÉPES HIRADÓ:

«*Engedélyezik a kommunista lapokat Londonban...*»

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Hónvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

SZTALINGRÁD ÉGÉSE Vastag rétegben borul a füstfelhő a városra s romokba dőlnek egymásután a szegényes környezetben hivalkodó szovjetpaloták ...

NOVOROSSZIJSZK KIKÖTŐJÉBEN A vörös flotta elfoglalt utolsó nagyobb menedékhelyén a szétbombázott szovjethajók kéményei merednek ki a Fekete-tenger vizéből ...

A lapot küldi:

.....

Cím: .....

.....

Tábori posta szám: .....